

Årsrapport 2012

SPAREKASSEN
HIMMERLAND
-lidt mere nærværende

Indholdsfortegnelse

	Side
Oplysninger om sparekassen	3
Ledespåtegning	4
Intern revisions erklæringer	5
Den uafhængige revisors erklæringer	6
Ledelsesberetning	7
Årsregnskab:	
Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2012	22
Balance pr. 31. december 2012	23
Egenkapitalopgørelse for 2012	25
Kapitaldækningsopgørelse for 2012	26
Noter, herunder anvendt regnskabspraksis	27
Oplysninger om bestyrelsen	63
Oplysninger om direktionen	65
Repræsentantskab	66

Oplysninger om sparekassen

Sparekassen Himmerland A/S

Markedsvej 5-7

9600 Aars

CVR-nr.: 28 29 94 94

Hjemstedskommune: Vesthimmerlands

Telefon: 98 62 17 00

Telefax: 98 62 10 51

Internet: www.himmerland.dk

Bestyrelse

Finn Hovalt Mathiassen, formand

Kaj Kragelund, næstformand

Jesper Bo Thorup Nielsen

Poul Østergaard Mortensen

Helle Aagaard Simonsen

Vagn Bach (medarbejdervalgt)

Henrik Sørensen (medarbejdervalgt)

Jacob Engelsted Christensen (medarbejdervalgt)

Direktion

Poul Damgaard

Revisionsudvalg

Poul Østergaard Mortensen, formand

Finn Hovalt Mathiassen

Kaj Kragelund

Aflønningsudvalg

Finn Hovalt Mathiassen, formand

Poul Østergaard Mortensen

Kaj Kragelund

Revision

Nielsen & Christensen

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Hasseris Bymidte 6

9000 Aalborg

Godkendt på sparekassens generalforsamling den 13. marts 2013

Dirigent

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 2012 for Sparekassen Himmerland A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter for fondsmæglerselskaber m.fl. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 2012.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aars, den 14. februar 2013

Poul Damgaard
sparekassedirektør

Lisa Frost Sørensen
økonomidirektør

Bestyrelse

Finn Hovalt Mathiassen
formand

Kaj Kragelund
næstformand

Jesper Bo T. Nielsen

Poul Østergaard Mortensen

Helle Aagaard Simonsen

Vagn Bach

Henrik Sørensen

Jacob Engelsted Christensen

Intern revisions erklæringer

Til kapitalejerne i Sparekassen Himmerland A/S

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Sparekassen Himmerland A/S for regnskabsåret 2012. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed og ledelsesberetningen udarbejdes i overensstemmelse med danske oplysningskrav til børsnoterede finansielle selskaber. Ledelsesberetningen er ikke omfattet af revisionen.

Den udførte revision

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder samt efter internationale standarder om revision og yderligere danske krav. Dette kræver, at vi planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Revisionen er udført i henhold til den arbejdsdeling, der er aftalt med ekstern revision, og har omfattet vurdering af etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici. Ud fra væsentlighed og risiko har vi stikprøvevis efterprøvet grundlaget for beløb og øvrige oplysninger i årsregnskabet. Revisionen har endvidere omfattet vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Vi har deltaget i revisionen af de væsentlige og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod sparekassens rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerer tilfredsstillende.

Det er tillige vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 2012 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Aars, den 14. februar 2013

Kurt Birk
revisionschef

Den uafhængige revisors erklæringer

Til kapitalejerne i Sparekassen Himmerland A/S

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Sparekassen Himmerland A/S for regnskabsåret 2012, der omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitaldækningsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed. Ledelsesberetningen, der ikke er omfattet af revisionen, udarbejdes efter danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for selskabets udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2012 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 2012 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til lov om finansiel virksomhed gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet.

Aalborg, den 14. februar 2013

Nielsen & Christensen
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Henrik Glanz
statsautoriseret revisor

Alex M. Kristensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Sparekassen Himmerland A/S' hovedaktivitet er at tilbyde alle sædvanlige finansielle produkter til såvel privat- som erhvervskunder. Sparekassen ønsker at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter kombineret med kompetent rådgivning. Sparekassens hovedkontor er beliggende i Aars, og sparekassen har 14 afdelinger fordelt i Himmerland, Aalborg, Aarhus og Fjerritslev.

Usædvanlige forhold

Tilpasning af afdelingsstruktur

I 2012 har sparekassen foretaget ændringer i afdelingsstrukturen for at sikre kunderne den bedste og mest kvalificerede rådgivning og for at reducere de administrative omkostninger.

Sparekassens hidtidige to afdelinger i Aarhus er blevet samlet i afdelingen på Frederiksbjerg i Aarhus, der herefter har 14 medarbejdere.

Sparekassens afdeling i Haverslev er blevet sammenlagt med afdelingen i Suldrup, der herefter har 11 medarbejdere. I Haverslev er der fortsat mulighed for at hæve penge, idet pengeautomaten er bevaret.

Der er endvidere taget beslutning om at styrke sparekassens afdeling i Løgstør ved at lade Ranum afdelingen sammenlægges med Løgstør afdelingen. Når de fysiske rammer i Løgstør er på plads i foråret 2013 vil medarbejderne fra Ranum flytte til Løgstør afdelingen, der herefter vil have 15 medarbejdere.

Præcisering og stramning af nedskrivningsreglerne mv. i Regnskabsbekendtgørelsen

I foråret 2012 foretog Finanstilsynet præciseringer og stramninger af bl.a. nedskrivningsreglerne i Regnskabsbekendtgørelsen med virkning fra 2. kvartal 2012.

For sparekassen har dette betydet forøgede nedskrivninger på udlån mv. for ca. 50 mio. kr., der er udgiftsført i årsrapporten for 2012.

Førtidig indfrielse af ansvarlige lån

På baggrund af sparekassens solide kapitalforhold har sparekassen i 2012 valgt at foretage førtidige indfrielse af to ansvarlige lån for i alt 125 mio. kr. En betingelse for at foretage førtidige indfrielse af ansvarlige lån er, at Finanstilsynet giver tilladelse hertil. Finanstilsynet har givet disse tilladelser, idet det er Finanstilsynets vurdering, at sparekassen efter indfrielse fortsat har en forsvarlig solvensmæssig overdækning.

Indfrielse har betydet, at sparekassens solvens er reduceret med ca. 1,6%-point, og sparekassens solvens udgør herefter 17,3% ultimo 2012.

Overtagelse af aktiviteterne fra Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse

Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse, der var landets næstmindste sparekasse, valgte som følge af de mange administrative byrder for danske pengeinstitutter at overdrage aktiviteterne til Sparekassen Himmerland A/S med virkning fra 1. oktober 2012.

Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse blev efter overdragelsen omdannet til en almennyttig fond, der kan uddele midler til støtte og udvikling i lokalområdet for Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse.

For sparekassens kunder har sammenlægningen betydet en række nye muligheder. Nærheden og lokalkendskabet er bevaret, da Sparekassen Himmerland har flere afdelinger i nærheden af Vokslev, og samtidig har kunderne fået mulighed for flere produkter og rådgivning på nye områder.

Det samlede forretningsomfang af de overtagne aktiviteter andrager ca. 30 mio. kr.

Ledelsesberetning (fortsat)

Tiltale om kursmanipulation

I 2012 er Sparekassen Himmerland A/S, forhenværende sparekassedirektør Svend Jørgensen samt to tidligere medarbejdere blevet tiltalt for kursmanipulation i forbindelse med den tidligere EBH Banks køb af aktier i Sparekassen Himmerland A/S.

Sagen behandles ved Retten i Hjørring, og dommen afsiges den 8. marts 2013. Anklagemyndigheden har rejst krav mod sparekassen om en bøde i niveauet 5-10 mio. kr. Sparekassen har nedlagt påstand om frifindelse. I tilfælde af en negativ dom har forsvarerne indikeret et bødeniveau på 50-500 t. kr.

Sparekassen har på baggrund af en indhentet juridisk vurdering af sagen ikke afsat en eventuel bøde i årsrapporten for 2012. Såfremt sparekassen mod forventning dømmes i overensstemmelse med anklagemyndighedens krav, vil det dog ikke få væsentlige økonomiske konsekvenser for sparekassen.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat udgør et overskud efter skat på 8 mio. kr. mod et underskud på 101 mio. kr. i 2011. Resultatet før skat udgør et overskud på 10 mio. kr. mod et underskud på 140 mio. kr. i 2011. Den positive udvikling i resultatet før skat på 150 mio. kr. og efter skat på 109 mio. kr. skyldes i det væsentligste en forbedret indtjening af primær drift, positivt afkast af investeringer i aktier og obligationer samt færre udgifter til tab og nedskrivninger på kunder.

Ledelsen anser udviklingen i resultatet for meget tilfredsstillende. Årets overskud på 8 mio. kr. anses dog for mindre tilfredsstillende, men skal ses i lyset af den nuværende lavkonjunktur og de forøgede nedskrivninger som følge af Finanstilsynets præciseringer og stramninger af nedskrivningsreglerne. Selve udviklingen i resultatet anses derimod som meget tilfredsstillende.

Sparekassens indtjening fra den primære drift udgør 177 mio. kr., hvilket er en forbedring på 31 mio. kr. i forhold til 2011, hvor den primære indtjening udgjorde 146 mio. kr. Indtjeningen fra den primære drift opgøres som indtjeningen før nedskrivninger, kursreguleringer, udgifter til sektorløsninger og skat.

Den primære indtjening på 177 mio. kr. er i underkanten af ledelsens seneste udmeldte forventninger om et niveau for indtjening fra den primære drift på 180-200 mio. kr., som udmeldt ved periodemeddelelsen for 3. kvartal 2012. Den væsentligste årsag hertil er det fortsat lave aktivitetsniveau i samfundet, der bl.a. har betydet, at sparekassens udlån har været faldende.

Den forbedrede primære indtjening på 31 mio. kr. i 2012 skyldes bl.a. de tiltag, som sparekassen gennemførte i 2011 ved at reducere sparekassens overskudslikviditet, tilpasse afdelingsstrukturen og organisationen, samt markeds-mæssige justeringer af rentesatserne for udlån og indlån. Herudover har sparekassen i 2012 haft en stigning i gebyr- og provisionsindtægter som følge af høj aktivitet på boligområdet samt forøget formueforvaltning for kunder.

De finansielle markeder har stabiliseret sig i 2012, og sparekassens kursreguleringer er positive med 52 mio. kr., mens de i 2011 var negative med 27 mio. kr.

Tab og nedskrivninger på udlån mv. er udgiftsført med 206 mio. kr., hvoraf de ca. 50 mio. kr. skyldes forøgede nedskrivninger som følge af Finanstilsynets præciseringer og stramninger af nedskrivningsreglerne, der specielt har påvirket vurderingen af sikkerhederne for udlån til landbruget og ejendomssektoren, men også skærpede krav for vurdering af privatkunders engagementer. Til trods herfor er sparekassens udgifter til tab og nedskrivninger på udlån mv. reduceret med 55 mio. kr. i forhold til 2011, hvor de udgjorde 261 mio. kr.

På sektorniveau skal pengeinstitutterne fra 2012 løbende indbetale et større beløb til Indskydergarantifonden. Sparekassens andel for 2012 er opgjort til 10 mio. kr. og hertil kommer en andel til dækning af tab vedrørende nødlidende pengeinstitutter på 3 mio. kr. Der er således i alt udgiftsført 13 mio. kr. vedrørende sektorløsninger mv.

Ledelsesberetning (fortsat)

Set over de seneste 5 år, hvor den økonomiske krise har haft stor negativ indvirkning på samfundsøkonomien og skabt vanskelige markedsforskel, har sparekassen samlet haft et positivt resultat på 25 mio. kr. før bidrag til Bankpakke I og sektorløsninger for nødlidende pengeinstitutter. Sparekassens andel af de samlede bidrag til Bankpakke I og sektorløsninger for nødlidende pengeinstitutter har imidlertid kostet sparekassen 158 mio. kr. over de seneste 5 år.

Sparekassens resultat kan i hovedposter specificeres således:

(mio. kr.)	2008	2009	2010	2011	2012	I alt
Netto rente- og gebyrindtægter	434	492	454	448	457	2.285
Andre driftsindtægter	32	9	7	8	6	62
Udgifter til personale og administration	215	248	262	295	274	1.294
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	13	13	11	14	12	63
Andre driftsudgifter	0	0	0	1	0	1
Primær indtjening	238	240	188	146	177	989
Kursreguleringer	-31	73	66	-27	52	133
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	2	0	3	1	0	6
Resultat før nedskrivninger og Bankpakke I mv.	209	313	257	120	229	1.128
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	153	236	247	261	206	1.103
Resultat før udgifter til Bankpakke I mv.	56	77	10	-141	23	25
Udgift til statsgaranti vedr. Bankpakke I og bidrag til sektorløsninger	11	37	48	+1	13	108
Tab på garanti vedr. Bankpakke I	6	23	21	0	0	50
Resultat før skat	39	17	-59	-140	10	-133
Skat	3	+4	+20	+39	2	+58
Årets resultat	36	21	-39	-101	8	-75

Sparekassens samlede forretningsomfang på ca. 15 mia. kr. har gennem 2012 været stabilt. Året har dog været præget af stigende indlån og faldende udlån. Sparekassen mærker tydeligt, at kunderne ikke efterspørger så meget nyudlån, men i stedet afvikler deres gæld og foretager opsparing, herunder af udbetalte efterlønspenge i 2012.

Gennem hele 2012 har sparekassen oplevet god kundevækst - og har samlet fået over 4.000 nye kunder i årets løb. Sparekassen ser kundevæksten som et tegn på, at kunderne ser sparekassen som værende et solidt pengeinstitut, hvor god rådgivning og service er i højsædet. Mange nye kunder er henvist af eksisterende kunder - og dermed ligger resultaterne i naturlig forlængelse af en kundeundersøgelse ultimo 2011, der blandt andet viste, at 95,5% af kunderne generelt har tillid til sparekassen.

Ultimo 2012 udgjorde sparekassens indlån 7,4 mia. kr., udlån 5,9 mia. kr. og garantier 1,5 mia. kr., og i forhold til ultimo 2011 betyder det, at sparekassens indlån er steget med 0,3 mia. kr., mens sparekassens udlån er faldet med 0,6 mia. kr. Sparekassens indlån kan således fuldt ud finansiere udlånet

Sparekassen har fortsat et meget solidt kapitalgrundlag og en stærk likviditetssituation.

Resultatopgørelsen

Sparekassens netto renteindtægter udgør 322 mio. kr., hvilket er på niveau med året før. Gebyr- og provisionsindtægter er i forhold til året før steget med 13 mio. kr. til 140 mio. kr.

Forøgelsen af gebyrer og provisionsindtægter skyldes bl.a. en forøget formueforvaltning for kunder samt høj aktivitet på boligområdet i specielt i 1. halvår 2012. Mange privatkunder har således benyttet den historisk lave rente til at omlægge deres realkreditlån.

Ledelsesberetning (fortsat)

Kursreguleringerne, der er positive med 52 mio. kr., består af kursreguleringer på aktiebeholdningen med 30 mio. kr., på obligationsbeholdningen med 18 mio. kr. samt på valuta og finansielle instrumenter mv. på netto 2,5 mio. kr. og dertil kommer en kursgevinst ved førtidig indfrielse af ansvarligt lån på 1,5 mio. kr.

Samlede udgifter til personale og administration udgør 274 mio. kr., og er dermed reduceret med 21 mio. kr. i forhold til året før.

Udgifter til bestyrelse og direktion er faldet med 8 mio. kr., hvilket primært skyldes, at udgiften i 2011 var præget af den tidligere direktørs fratræden.

Udgifter i alt til personale er faldet med 4 mio. kr. til 164 mio. kr. Reduktionen skyldes bl.a., at sparekassen gennem det seneste år har reduceret det gennemsnitlige antal medarbejdere med 18 til 281 medarbejdere, samtidig har tilpasningen af afdelingsstrukturen og indgåelse af fratrædelsesordninger i 2012 dog medført ekstra udgifter for ca. 5 mio. kr. Effekten heraf vil derfor først slå fuldt igennem fra 2013.

Administrationsudgifter er reduceret med 9 mio. kr. til 106 mio. kr. et fald på 8%. Sparekassens tilpasninger af organisationen og afdelingsstrukturen gennem de seneste par år viser nu også sin effekt på administrationsudgifterne. Sparekassen har også fremover stort fokus på at reducere administrationsudgifterne yderligere.

I 2012 har sparekassens udgift til lønsumsafgift andraget 15 mio. kr. og omkostninger til manglende momsfradragsret har andraget 10 mio. kr.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver udgør 12 mio. kr. mod 14 mio. kr. året før.

På sektorniveau skal pengeinstitutterne fra 2012 løbende indbetale et større beløb til Indskydergarantifonden. Sparekassens andel for 2012 er opgjort til 10 mio. kr. og hertil kommer en andel til dækning af tab vedrørende nødlidende pengeinstitutter på 3 mio. kr. Der er således i alt udgiftsført 13 mio. kr. vedrørende sektorløsninger mv. under "Andre driftsudgifter". I 2011 udgjorde sparekassens bidrag til sektorløsninger for nødlidende pengeinstitutter 10 mio. kr., men samtidig kunne sparekassen tilbageføre 11 mio. kr. vedrørende Amagerbanken som følge af forøget dividendeudbetaling. Nettobeløbet på 1 mio. kr. i 2011 blev indtægtsført under posten "Andre driftsindtægter".

Tab og nedskrivninger på udlån samt hensættelser på garantier er udgiftsført med 206 mio. kr. mod 261 mio. kr. i 2011. En reduktion på 55 mio. kr. og dette til trods for at sparekassen har udgiftsført ca. 50 mio. kr. ekstra som følge af Finanstilsynets præciseringer og stramninger af nedskrivningsreglerne, der specielt har påvirket vurderingen af sikkerhederne for udlån til landbruget og ejendomssektoren.

De samlede nedskrivninger på udlån udgør 513 mio. kr. pr. 31. december 2012, mens hensættelser på garantier udgør 2 mio. kr. Den akkumulerede nedskrivningsprocent udgør 6,5 pr. 31. december 2012 mod 5,1 året før.

Skat af årets resultat andrager 2 mio. kr.

Balancen mv.

Balancen er ultimo 2012 på 10,6 mia. kr. mod 10,3 mia. kr. ultimo 2011.

I forhold til ultimo 2011 er sparekassens udlån faldet med 623 mio. kr. svarende til 9,5%, mens indlån er steget med 254 mio. kr. svarende til 3,5%. Sparekassen mærker tydeligt, at kunderne ikke efterspørger så meget nyudlån, men i stedet afvikler deres gæld og foretager opsparing, herunder af udbetalte efterlønspenge i 2012.

Sparekassen har et udskudt skatteaktiv på 54 mio. kr. Sparekassens budget for 2013 samt prognoser for de følgende 3-4 år viser en forventet indtjening, der berettiger til indregning af skatteaktivet.

På baggrund af sparekassens fortsatte stærke likviditetssituation valgte sparekassen i foråret 2012 at foretage en førtidig indfrielse af et statsgaranteret obligationslån på 250 mio. kr. Sparekassen har herefter resterende statsgaranterede obligationslån for 623 mio. kr., der forfalder primo 2013.

Ledelsesberetning (fortsat)

For at sikre den langsigtede funding optog sparekassen i december 2012 et nyt 3-årigt obligationslån på 100 mio. kr., der er uden statsgaranti. Herudover valgte sparekassen i efteråret 2012 at optage et 3-årigt lån på 300 mio. kr. hos Nationalbanken. I første omgang har sparekassen stillet obligationer til sikkerhed for lånet, hvorfor det ikke påvirker sparekassens likviditetsberedskab. På et senere tidspunkt kan sparekassen vælge at stille såkaldte "solide" udlån til sikkerhed, hvilket vil betyde en forøgelse af sparekassens likviditet.

Efterstillede kapitalindskud udgør 295 mio. kr. ultimo 2012 mod 420 mio. kr. ultimo 2011. Ændringen skyldes, at sparekassen som følge af sit solide kapitalgrundlag har benyttet sig af muligheden for at foretage førtidige indfrielse af ansvarlig lånekapital for i alt 125 mio. kr. i 2012.

Egenkapitalen udgør 1,4 mia. kr. ultimo 2012. Udviklingen i egenkapitalen fremgår af egenkapitalopgørelsen.

Sparekassens udlån i forhold til egenkapital (gearing) ligger fortsat på et forsigtigt niveau på 4,2 pr. 31. december 2012 mod 4,6 pr. 31. december 2011.

Sparekassens garantier udgør uændret 1,5 mia. kr.

Kapitaldækning

Sparekassen skal opgøre sit kapitalgrundlag i forhold til sparekassens kredit-, markeds- og operationelle risici. Til brug herfor anvender sparekassen standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici.

Sparekassens basiskapital udgør ultimo 2012 i alt 1,4 mia. kr., der sammenholdt med de risikovægtede poster på i alt 7,9 mia. kr. giver en solvens på 17,3 mod 18,1 året før. Ændringen i solvensen skyldes primært sparekassens indfrielse af ansvarlig lånekapital for 125 mio. kr., der har betydet en reduktion på 1,6 procentpoint. Samtidig er sparekassens risikovægtede poster faldet med 0,6 mia. kr. som følge af lavere udlån mv., hvorfor nettoeffekten på solvensen bliver en reduktion på 0,8 procentpoint.

Kernekapitalprocenten var ultimo 2012 på 18,6 mod 17,5 året før, altså en forøgelse på 1,1 procentpoint. Forøgelsen kan i det væsentligste henføres til faldet i de risikovægtede poster.

For yderligere information henvises til Kapitaldækningsopgørelsen på side 26.

Det er fortsat sparekassens intention at indfri den statslige hybride kernekapital i 2014, således at indfrielsen kan ske til kurs pari. Det indgår i ledelsens overvejelser at erstatte den hybride kernekapital helt eller delvist med nye ansvarlige lån eller af en kapitaludvidelse, hvilket dels vil afhænge af sparekassens forretningsmæssige udvikling det kommende år, og dels af hvorledes kapitalkravene bliver fastlagt i de kommende CRD IV-regler, der forventes implementeret frem til 2018.

Sparekassen skal udover solvensen også opgøre sit individuelle solvensbehov. Sparekassen anvender den såkaldte 8+ model, som Finanstilsynet har udsendt en ny vejledning om i december 2012, og som er gældende fra 2013. En beskrivelse af metoden til opgørelse af solvensbehovet samt de forudsætninger, der lægges til grund herfor, er beskrevet i en særskilt redegørelse. Sparekassens individuelle solvensbehov er opgjort til 11,3%.

Sparekassen har således en faktisk solvens, der ligger væsentligt over sparekassens individuelle solvensbehov, solvensbufferen er således 6,0 procentpoint, svarende til en kapitalmæssig overdækning på 472 mio. kr. Det er sparekassens mål, at solvensprocenten som minimum skal være 2 procentpoint højere end det individuelle solvensbehov.

Det er ledelsens vurdering, at sparekassens kapitalforhold er meget solide og fuldt ud kan dække de risici, der påhviler sparekassens nuværende forretningsomfang, og at der også er mulighed for at udvide forretningsomfanget i de kommende år.

Sparekassen skal i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen offentliggøre en række oplysninger herunder det opgjorte individuelle solvensbehov. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på: <https://www.himmerland.dk/aktionaer/aktionaerinfo/oplysningsforpligtelser/> hvortil der henvises.

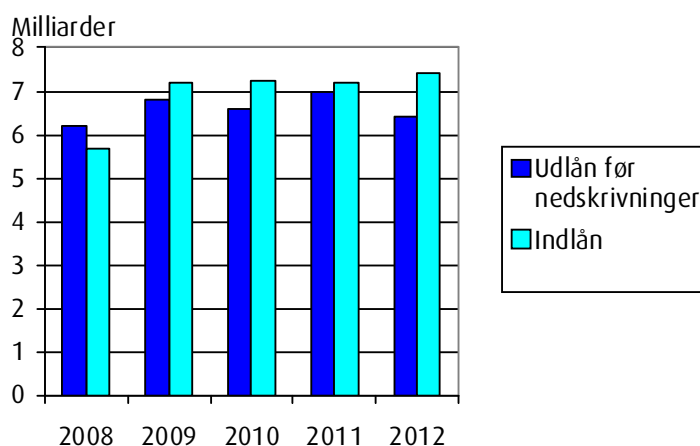
Ledelsesberetning (fortsat)

Likviditet

Spækassen har fortsat en stærk likviditetssituation.

Det er spækassens mål, at kundernes indlån i væsentligt omfang skal finansiere kundeudlånene. Pr. 31. december 2012 udgør spækassens udlån før nedskrivninger i forhold til indlån 86,5% mod 97,2% ultimo 2011. Kundernes indlån kan således fuldt ud finansiere kundeudlånene.

I nedenstående figur vises udviklingen i spækassens indlån og udlån før nedskrivninger for de seneste 5 år.

Spækassen foretager løbende stresstest af likviditeten, og det er spækassens målsætning at opretholde et tilstrækkeligt likviditetsberedskab til over den fastlagte tidshorizont at kunne modstå et hårdt stress-scenarie, hvor en bredere del af spækassens finansiering ikke kan refinansieres.

Opgjort i henhold til § 152 stk. 1, nr. 2 i Lov om finansiel virksomhed skal spækassen have et likviditetsberedskab på ca. 1 mia. kr. ultimo 2012, og da spækassen har et likviditetsberedskab på ca. 3 mia. kr., betyder det, at spækassen har en overdækning på ca. 2 mia. kr. svarende til 197% mod 148% ultimo 2011. Det er spækassens politik at have en likviditetsoverdækning på mindst 75% mere end lovkravet.

Når spækassen i løbet af 1. kvartal 2013 indfrier de resterende statsgaranterede obligationslån på 0,6 mia. kr., vil likviditetsoverdækningen falde til ca. 150%, hvilket fortsat er langt over likviditetsmålet på 75%.

Spækassens eksterne langsigtede funding med løbetid på mere end 3 mdr. udgør i alt 0,8 mia. kr.

Det er spækassens vurdering, at markedet for langsigtet funding uden statsgaranti er begyndt at fungere igen. I december 2012 optog spækassen således et nyt 3-årigt obligationslån på 100 mio. kr. på fornuftige vilkår.

Herudover valgte spækassen i efteråret 2012 at optage et 3-årigt lån på 300 mio. kr. hos Nationalbanken. I første omgang har spækassen stillet obligationer til sikkerhed for lånet, hvorfor det ikke påvirker spækassens likviditetsberedskab. På et senere tidspunkt kan spækassen vælge at stille såkaldte "solide" udlån til sikkerhed, hvilket vil betyde en forøgelse af spækassens likviditet.

Det er ledelsens vurdering, at spækassens likviditetsbehov vil være dækket af i de kommende år.

Ledelsesberetning (fortsat)

Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet har lanceret den såkaldte Tilsynsdiamant, der angiver 5 pejlemærker med grænseværdier som skal bruges til at vurdere risikoen i det enkelte pengeinstitut. Holder pengeinstituttet sig inden for alle fem grænseværdier, overholder instituttet de fremtidige rammer, som Finanstilsynet har sat op for en sund bankforretning.

Som det fremgår af følgende skema, ligger alle Sparekassen Himmerlands nøgletal langt inden for Finanstilsynets grænseværdier - på alle 5 pejlemærker.

Pejlemærke i Tilsynsdiamanten	Grænseværdi i Tilsynsdiamanten	Sparekassens nøgletal pr. 31/12 2012
Summen af store engagementer	Max. 125%	14,5%
Udlånsvækst på årsbasis	Max. 20%	-9,5%
Stabil funding	Max. 1	0,7
Ejendomseksposering	Max. 25%	15,8%
Likviditetsoverdækning	Min. 50%	196,8%

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier, samt værdiansættelse af finansielle instrumenter og midlertidigt overtagne aktiver. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsaflæggelsen for 2012 er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet. Der henvises til beskrivelsen heraf i note 1.

For nedskrivninger på udlån gælder, at sparekassens regnskabspraksis er baseret på de nuværende regler i den danske regnskabsbekendtgørelse. Såfremt praksis for nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier ændres, kan det medføre øgede nedskrivninger og hensættelser.

Særlige risici

Ledelsen vurderer ikke, at der påhviler sparekassen særlige forretningsmæssige eller finansielle risici. De almene forretningsmæssige og finansielle risici, der er i forbindelse med driften af sparekassen er primært kreditrisikoen på sparekassens udlån, markedsrisici og operationelle risici.

Sparekassens forretningsmæssige og finansielle risici, politikker og mål for styringen heraf er nærmere beskrevet i note 29.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Bestyrelsens forslag til udbytte

Som følge af sparekassens deltagelse i Bankpakke II har sparekassen ikke mulighed for at udlodde udbytte for 2012.

Ledelsesberetning (fortsat)

Forventet udvikling og andre udsagn om fremtiden

Den økonomiske udvikling forventes fortsat at give udfordringer for den finansielle sektor i det kommende år på grund af lavkonjunkturen.

Ledelsen forventer, at sparekassens primære indtjening, dvs. indtjeningen før nedskrivninger, kursreguleringer, udgifter til sektorløsninger og skat, vil stabilisere sig i 2013. Dette skyldes bl.a. de tiltag, som sparekassen har gennemført de seneste par år ved at reducere sparekassens overskudslikviditet, tilpasse afdelingsstrukturen og organisationen, samt markedsmæssige justeringer af rentesatserne for udlån og indlån.

Det er således ledelsens forventning, at sparekassens primære indtjening vil ligge i niveauet 160-180 mio. kr. for 2013.

På trods af fortsat lavkonjunktur forventes det, at tab og nedskrivninger vil blive på et lavere niveau i 2013 end i de seneste fire år.

Finanstilsynets praksis udvikler sig løbende vedrørende måling af udlån og opgørelse af individuelt solvensbehov. Sparekassens måling af udlån og opgørelse af solvensbehov er baseret på de nugældende regler og tager således ikke højde for eventuelle kommende ændringer i regler og praksis.

Generalforsamling

Generalforsamling afholdes onsdag den 13. marts 2013 kl. 17.00 i Messecenter Vesthimmerland, Aars.

Corporate Governance og lovpligtig redegørelse for virksomhedsledelse

Denne lovpligtige redegørelse for virksomhedsledelse dækker regnskabsperioden 1. januar – 31. december 2012.

Sparekassens bestyrelse og direktion søger til stadighed at sikre, at ledelsesstruktur og kontrolsystemer er hensigtsmæssige og fungerer tilfredsstillende. Ledelsen vurderer løbende – og mindst én gang om året – om dette er tilfældet.

Grundlaget for tilrettelæggelsen af ledelsens opgaver er blandt andet lov om finansiel virksomhed, værdipapirhandelsloven, OMX Nordic Exchange Copenhagens regler og anbefalinger for udstedere, sparekassens vedtægter samt god praksis for finansielle virksomheder. På dette grundlag er udviklet og vedligeholdes løbende en række interne procedurer, der skal sikre en aktiv, sikker og lønsom styring af sparekassen.

Anbefalinger for god selskabsledelse

I 2005 udsendte Komitéen for god selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, som senest er opdateret i august 2011. Anbefalingerne er offentligt tilgængelige på Komitéen for god selskabsledelses hjemmeside www.corporategovernance.dk. Anbefalingerne omhandler aktionærernes rolle og samspil med selskabets ledelse, interessenternes rolle og betydning for selskabet samt samfundsansvar, åbenhed og transparens, det øverste og det centrale ledelsesorgans opgaver og ansvar, det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflæggelse, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Oplysningerne om kodeks for virksomhedsledelse for Sparekassen Himmerland A/S er samlet i en redegørelse for God selskabsledelse, som er offentliggjort på vores hjemmeside:

https://www.himmerland.dk/aktionaer/aktionaeinfo/god_selskabsledelse/ hvortil der henvises. For at sikre en overskuelig struktur, har vi til præsentation af oplysningerne om god selskabsledelse anvendt strukturen fra anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse fra 2011.

Ledelsesberetning (fortsat)

Som børsnoteret selskab skal sparekassen enten følge disse anbefalinger eller forklare, hvorfor anbefalingerne helt eller delvist ikke følges. Sparekassens ledelse følger generelt anbefalingerne. På enkelte områder har sparekassens ledelse dog valgt ikke at følge anbefalingerne. Det drejer sig primært om følgende, idet der samtidig henvises til ovennævnte redegørelse:

- Da sparekassen er et dansk pengeinstitut, der primært henvender sig til danske kunder og investorer, vil kommunikationen som udgangspunkt kun ske på dansk. Af hensyn til finansmarkederne oversættes sparekassens årsrapporter, halvårsrapporter og periodemeddelelser samt andre vigtige selskabsmeddelelser dog til engelsk. Der er indtil videre ikke planlagt afholdelse af investormøder.
- Der gælder i sparekassen et særligt system for valg af repræsentantskab, og sparekassens bestyrelsesmedlemmer vælges blandt repræsentantskabets medlemmer, dog kan der udpeges 1-2 medlemmer udenfor repræsentantskabet. Anbefalingerne er på flere punkter fraveget for at kunne tilgodese den demokratiske model, som sparekassen har ønsket at videreføre fra det hidtidige garantdemokrati.

Bestyrelsen vil i overensstemmelse med anbefalingerne løbende og mindst én gang årligt vurdere, om udviklingen har betinget, at flere af anbefalingerne vil kunne følges.

Regnskabsaflæggelsesprocessen

Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for sparekassens kontrol- og risikostyring i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen, herunder overholdelse af relevant lovgivning og anden regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. Sparekassens kontrol- og risikostyringsystemer kan skabe en rimelig, men ikke absolut sikkerhed for, at uretmæssig brug af aktiver, tab og/eller væsentlige fejl og mangler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås.

Kontrolmiljø

Bestyrelsen vurderer mindst én gang årligt organisationsstrukturen, risikoen for besvigelser, samt tilstedeværelsen af interne regler og retningslinjer.

Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen har vedtaget politikker og procedurer mv. for væsentlige områder inden for regnskabsaflæggelsen, og de vedtagne politikker og procedurer mv. er tilgængelige på sparekassens intranet. Overholdelse indskræmpes løbende, og der foretages løbende stikprøvevis overvågning og kontrol af overholdelsen.

Direktionen overvåger løbende overholdelsen af relevant lovgivning og andre forskrifter og bestemmelser i forbindelse med regnskabsaflæggelsen og rapporterer løbende herom til bestyrelsen.

Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt en overordnet vurdering af risici i forbindelse med regnskabsaflæggelsesprocessen. Bestyrelsen tager som led i risikovurderingen stilling til risikoen for besvigelser og de foranstaltninger, der skal træffes, med henblik på at reducere og/eller eliminere sådanne risici. I den forbindelse drøftes ledelsens eventuelle incitament/motiv til regnskabsmanipulation eller anden besvigelser.

Sammensætning af ledelsesorganer, udvalg og udvalgenes funktion

Sparekassens ledelsesorganer, udvalg og udvalgenes funktion er beskrevet i de følgende afsnit.

Ledelsesberetning (fortsat)

Generalforsamlingen

Generalforsamlingen er sparekassens øverste myndighed. Sparekassens bestyrelse lægger vægt på, at aktionærerne får en detaljeret orientering og et fyldestgørende grundlag for de beslutninger, der træffes på generalforsamlingen.

Generalforsamlinger indkaldes af bestyrelsen (ved bekendtgørelse i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens it-system), på selskabets hjemmeside, i et landsdækkende samt i et lokalt dagblad og ved meddelelse til alle aktionærer, der har fremsat begæring herom. Bekendtgørelse indrykkes med højst 5 ugers varsel og mindst 3 ugers varsel.

Alle aktionærer har ret til at deltage i og stemme eller afgive fuldmagt ved generalforsamlingen, jf. vedtægterne, ligesom der er mulighed for at fremsætte forslag til behandling. Aktionærerne kan give fuldmagt til bestyrelsen eller til andre for hvert enkelt punkt på dagsordenen.

Bestyrelsen skal indkalde til ekstraordinær generalforsamling, hvis det ønskes af aktionærer, som besidder 5% eller mere af aktiekapitalen.

Regler for ændring af vedtægter

Til vedtagelse af beslutninger om ændring af sparekassens vedtægter kræves tiltrædelse af mindst 2/3 såvel af de afgivne stemmer, som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede kapital. Bestyrelsen er dog bemyndiget til at foretage sådanne rettelser eller ændringer af sparekassens vedtægter, som måtte blive krævet af lovgivningen eller Finanstilsynet, i de tilfælde, hvor det er entydigt, hvad ændringen præcist skal bestå i.

Aktionærerne

Ultimo 2012 havde Sparekassen Himmerland A/S mere end 20.000 aktionærer. En stor del af sparekassens kunder er tillige aktionærer i sparekassen, hvilket sparekassen sætter stor pris på, idet der derved skabes en stærkere og tættere tilknytning mellem kunden og sparekassen.

Sparekassen søger løbende at informere aktionærerne om relevante forhold og at muliggøre dialog med aktionærerne. Dette sker blandt andet ved offentliggørelse af nyheder, periodemeddelelser og årsrapporter samt på generalforsamlinger. Sparekassens hjemmeside www.himmerland.dk opdateres løbende med offentliggjort information.

Bestyrelsen vurderer løbende om sparekassens kapitalstruktur er i overensstemmelse med sparekassens og aktionærernes interesser. Det overordnede mål er at sikre en kapitalstruktur, som understøtter en langsigtet lønsom vækst.

Sparekassen har alene én aktieklasser. Aktierne er frit omsættelige, dog således at ingen aktionær må eje mere end 5% af sparekassens aktiekapital. Hvert aktiebeløb på nominelt 10 kr. giver én stemme, dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær ikke afgives mere end 2.000 stemmer. Disse værneregler skyldes dels sparekassens historie som en selvejende sparekasse, der virker i lokalområdet, og dels den lovgivning, der gør det muligt for sparekasser at blive omdannet til aktieselskab.

Fonden for Sparekassen Himmerland, der blev stiftet i forbindelse med sparekassens omdannelse til aktieselskab i 2006, er ikke omfattet af ejerloftet. Stemmeretsbegrænsningen finder heller ikke anvendelse på Fonden for Sparekassen Himmerland. Fonden for Sparekassen Himmerland kan dog maksimalt afgive stemmer svarende til 5% af den samlede aktiekapital. Pr. 31. december 2012 ejer Fonden for Sparekassen Himmerland 4.001.597 stk. aktier svarende til 72,8% af den samlede aktiekapital i Sparekassen Himmerland A/S.

Fonden for Sparekassen Himmerland er således en meget stor aktionær, og såfremt stemmeretsbegrænsningen blev ophævet (hvilket er tilladt 5 år efter en sparekasses omdannelse til aktieselskab), ville denne fond kunne få afgørende indflydelse på de beslutninger, der skal træffes af generalforsamlingen, hvilket ikke er tilfældet i dag. En ophævelse af stemmeretsbegrænsningen ville desuden kunne medføre, at sparekassens aktier gøres til et kortsigtet spekulationsobjekt, hvilket ikke kan være i aktionærernes, kundernes, medarbejdernes eller lokalsamfundets interesse. Bestyrelsen følger dog nøje, om niveauet for stemmeretsbegrænsningen og ejerloftet er passende.

Ledelsesberetning (fortsat)

Såfremt der fremsættes et offentligt overtagelsestilbud vil bestyrelsen afholde sig fra på egen hånd og uden generalforsamlingens godkendelse at imødegå et overtagelsesforsøg ved at træffe dispositioner (eksempelvis at gennemføre kapitalforhøjelser eller lade sparekassen erhverve egne aktier baseret på en tidligere meddelt bemyndigelse), som reelt afskærer aktionærerne fra at tage stilling til overtagelsesforsøget. Aktionærerne gives således mulighed for at tage stilling til, om de ønsker at afstå deres aktier i sparekassen på de tilbudte vilkår.

Repræsentantskabet

Sparekassen har et repræsentantskab, der består af op til 55 medlemmer frem til 2015, og herefter op til 50 medlemmer. Repræsentantskabsmedlemmerne vælges dels af generalforsamlingen og dels på aktionærmøder. Endvidere kan Fonden for Sparekassen Himmerland udpege tre medlemmer.

Repræsentantskabets medlemmer vælges henholdsvis udpeges for fire år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Sparekassens vedtægter fastlægger de nærmere regler for valg af medlemmer, herunder forudsætninger for valgbarhed.

Bestyrelsens sammensætning og regler for udpegning og udskiftning

Sparekassens bestyrelse består af 4-6 medlemmer, hvoraf mindst 4 medlemmer vælges af repræsentantskabet blandt dets medlemmer. Derudover kan repræsentantskabet udpege 1-2 medlemmer udenfor repræsentantskabet. Udover de af repræsentantskabet valgte medlemmer vælger medarbejderne et antal medlemmer af bestyrelsen i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning herom. De medarbejdervalgte medlemmer har samme rettigheder og ansvar som de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen har i 2012 haft 8 medlemmer. Bestyrelsen overvejer løbende, om antallet af bestyrelsesmedlemmer og sammensætningen er hensigtsmæssig set i forhold til sparekassens behov.

Bestyrelsesmedlemmerne vælges for en periode af fire år. Genvalg kan finde sted. Valgperioderne er forskudt, således at halvdelen vælges hvert 2. år. Hermed sikres kontinuitet i bestyrelsens arbejde. Medlemmerne skal fratræde ved den første ordinære generalforsamling efter, at de er fyldt 70 år. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer vælges hvert fjerde år. Det seneste valg blandt medarbejderne fandt sted i 2010.

Alle bestyrelsesmedlemmer har erhvervsmæssig baggrund, og sammensætningen sikrer et hensigtsmæssigt erfaringsgrundlag i bestyrelsens tilgang til opgaverne. Bestyrelsen vurderer, at sammensætningen er medvirkende til at sikre kvalificerede overvejelser og beslutninger. Bestyrelsen vurderer løbende, om der er anledning til at ajourføre eller styrke medlemmernes kompetence i forhold til opgaverne. Bestyrelsesmedlemmerne deltager på lige fod i bestyrelsens arbejde på en sådan måde, at den enkeltes viden og kompetencer nyttiggøres bedst muligt.

I efteråret 2012 har bestyrelserne i de danske pengeinstitutter skulle foretage selvevalueringer i henhold til en særskilt vejledning fra Finanstilsynet, Finanstilsynets tilbagemelding til sparekassen er, at sparekassens bestyrelse skal styrkes på enkelte områder, bl.a. vedrørende landbrug. Bestyrelsen har derfor indledt en proces, der skal sikre, at den samlede bestyrelses kompetenceniveau styrkes, så den dækker alle sparekassens centrale forretningsområder.

For oplysninger om bestyrelsens særlige kompetencer i relation til arbejdet i bestyrelsen samt bestyrelsens ledelseshverv i andre danske erhvervsvirksomheder henvises til side 62-64.

Bestyrelsens beføjelser

Bestyrelsen er indtil 15. marts 2016 bemyndiget til - af en eller flere omgange - at forhøje sparekassens aktiekapital med op til nominelt 20 mio. kr.

Sparekassen har i henhold til generalforsamlingsbeslutning af 13. marts 2012 mulighed for at erhverve egne aktier indenfor lovens maksimum på 10% af sparekassens aktiekapital frem til næste ordinære generalforsamling.

Ledelsesberetning (fortsat)

Bestyrelsens arbejde

Bestyrelsen påser, at direktionen overholder de af bestyrelsen besluttede målsætninger, strategier og forretningsgange. Orientering fra direktionen sker systematisk såvel ved møder som ved skriftlig og mundtlig løbende rapportering. Denne rapportering omfatter blandt andet udviklingen i omverdenen, sparekassens udvikling og lønsomhed samt den finansielle stilling.

Bestyrelsen afholder bestyrelsesmøder efter en fastlagt plan med ca. 10 møder om året, og derudover mødes bestyrelsen så ofte, som det findes nødvendigt. Der holdes normalt et årligt strategiseminar, hvor sparekassens vision, mål og strategi fastlægges.

Bestyrelsen træffer blandt andet beslutninger om bevilling af større engagementer, virksomhedsovertagelser, større investeringer og frasalg, kapitalgrundlagets størrelse og sammensætning, langsigtede funding, kontrol- og revisionsforhold samt væsentlige operationelle forhold.

Bestyrelsens forretningsorden fastlægger procedurer for direktionens rapportering til bestyrelsen og for disse parter kommunikation i øvrigt. Forretningsordenen gennemgås og vurderes årligt af bestyrelsen og tilpasses løbende til sparekassens situation.

Umiddelbart efter repræsentantskabsmødet, der følger efter den ordinære generalforsamling, træder bestyrelsen sammen for at konstituere sig og vælge formand og næstformand. Bestyrelsens formand – og i tilfælde af dennes forfald næstformanden – tilrettelægger sammen med sparekassens direktion bestyrelsesmøderne. Formandens særlige opgaver er fastlagt i bestyrelsens forretningsorden.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg i relation til særlige opgaver. Bestyrelsen har således etableret et revisionsudvalg samt et aflønningsudvalg.

Revisionsudvalg

Sparekassens revisionsudvalg består af tre af bestyrelsens medlemmer. Formand for revisionsudvalget er Poul Østergaard Mortensen, der samtidig er det uafhængige medlem med særlige kvalifikationer indenfor revision og regnskab. Poul Østergaard Mortensen er statsautoriseret revisor og fratradte i 2009 som partner i Beierholm, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab på grund af pensionering.

Revisionsudvalgets opgaver omfatter bl.a.:

- overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen
- overvågning af, om sparekassens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt,
- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Udvalget mødes efter en fastlagt mødeplan mindst 4 gange om året. I 2012 har udvalget udover ovennævnte opgaver vurderet og taget stilling til sparekassens anvendte regnskabspraksis, herunder især metoder for nedskrivning af udlån, hensættelser på garantier samt værdiansættelse af finansielle instrumenter. I den forbindelse er sparekassens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentligste regnskabsmæssige skøn i årsregnskabet gennemgået og vurderet.

Aflønningsudvalg

Sparekassens aflønningsudvalg består af tre af bestyrelsens medlemmer. Formand for aflønningsudvalget er Finn H. Mathiassen.

Aflønningsudvalget varetager det forberedende arbejde som grundlag for bestyrelsens beslutninger vedrørende sparekassens overordnede aflønningsregler, herunder lønpolitik samt i forhold til andre beslutninger, som kan have betydning for sparekassens løbende risikostyring.

Udvalget kan varetage andre forberedende opgaver på bestyrelsens foranledning vedrørende aflønning.

Udvalget skal i sit arbejde varetage virksomhedens langsigtede interesser, herunder i forhold til aktionærer og andre investorer.

Ledelsesberetning (fortsat)

Risikostyring

Bestyrelsen vurderer løbende og mindst en gang årligt de samlede risikoforhold og de enkelte risikofaktorer, som er forbundet med sparekassens aktiviteter. Bestyrelsen vedtager retningslinjer for de centrale risikoområder, følger udviklingen og sikrer tilstedeværelse af planer for styringen af de enkelte risikofaktorer, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, forsikrings- og miljøforhold.

Direktionen

Bestyrelsen ansætter direktionen. Direktionen varetager den daglige ledelse af sparekassen, og direktionen har ansvaret for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af de strategiske planer. Direktionen er ikke medlem af bestyrelsen, men deltager normalt i bestyrelsesmøderne.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionen og ledende medarbejderes aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Sparekassens ledelse har udarbejdet en politik vedrørende løn og pension samt retningslinjer for pensionspolitik og fratrædelsesgodtgørelse for bestyrelse, direktion, ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på sparekassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Sparekassen Himmerland A/S.

Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der følger gældende love herfor samt er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, er i overensstemmelse med sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel samt harmonerer med principperne om beskyttelse af kunder og investorer i forbindelse med udførelsen af virksomheden og indeholde foranstaltninger, der kan afværge interessekonflikter.

Det er sparekassens politik, at vederlag til bestyrelse, direktion og ansatte ikke under nogen form fastsættes eller gøres afhængig af resultatet af salg af et eller flere produkter herunder investeringsprodukter, som under nogen form vil være egnet til, at bringe en kunde i tvivl om den ansattes incitament og/eller uafhængighed i forhold til den rådgivning der i forbindelse hermed gives kunden.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabsnote 7. På selskabets ordinære generalforsamling vil bestyrelsesformanden i sin beretning redegøre for aflønningen af sparekassens bestyrelse og direktion i overensstemmelse med § 77b i Lov om finansiel virksomhed.

Væsentlige aftaler med ledelsen

Der er ikke indgået væsentlige aftaler med sparekassens ledelse.

Væsentlige aftaler, der ændres eller udløber hvis kontrollen med sparekassen ændres

Sparekassen har indgået enkelte låne- og leverandøraftaler, der vil skulle genforhandles, hvis kontrollen med sparekassen ændres. Ændringer af disse aftaler vurderes ikke at ville få væsentlig indvirkning på sparekassens forhold.

Revision

Til varetagelse af aktionærernes og offentlighedens interesser vælges på den årlige ordinære generalforsamling et statsautoriseret revisionsfirma efter bestyrelsens indstilling.

Revisionen udarbejder revisionsprotokol til den samlede bestyrelse, når revisionen har foretaget revision af enkeltområder og derudover umiddelbart efter konstatering af eventuelle forhold, som bestyrelsen bør forholde sig til. Revisionen deltager i bestyrelsesmøder, der vedrører væsentlige revisionsmæssige eller regnskabsmæssige forhold.

Forud for indstilling til valg på generalforsamlingen foretager bestyrelsen i samråd med direktionen en vurdering af revisors uafhængighed, kompetencer mv.

Intern revision

Sparekassen har i overensstemmelse med lovgivningens krav etableret en intern revisionsafdeling.

Ledelsesberetning (fortsat)

Aktieinformation

Fondsbørs	OMX Nordic Exchange Copenhagen
Aktiekapital	54.964.320 kr.
Nominel stykstørrelse	10 kr.
Antal aktier	5.496.432 stk.
Aktieklasser	Én
Antal stemmer pr. aktie	Aktiebeløb på nominelt 10 kr. giver én stemme, dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær ikke afgives mere end 2.000 stemmer
Navneaktier	Ja, skal noteres i selskabets aktiebog
Stemmeretsbegrænsning	Ja
Begrænsninger i omsættelighed	Nej
Fondskode	DK0060050045

Sparekassen Himmerlands aktier er noteret på OMX Nordic Exchange Copenhagen. Aktiekursen sluttede ultimo 2012 på kurs 112,50 mod 150 året før. Markedsværdien af selskabets aktier udgjorde 0,6 mia. kr. ultimo 2012 mod 0,8 mia. kr. året før.

Nøgletal for aktier og udbytte fremgår af note 2.

Sparekassen Himmerland havde pr. 31. december 2012 mere end 20.000 aktionærer. Fonden for Sparekassen Himmerland, Markedsvej 5-7, Aars, ejer, som den eneste aktionær, mere end 5% af aktiekapitalen.

Egne aktier

Sparekassen har i henhold til generalforsamlingsbeslutning mulighed for at erhverve egne aktier indenfor lovens maksimum på 10% af sparekassens aktiekapital. Aktierne er i overensstemmelse med regnskabsreglerne ikke optaget til nogen værdi i balancen.

Pr. 31. december 2012 har Sparekassen Himmerland A/S 29.925 stk. egne aktier svarende til 0,54% af den samlede aktiekapital. For udviklingen i sparekassens beholdning af egne aktier henvises til note 26.

Udbyttepolitik

Det er sparekassens politik, at udbetaling af udbytte skal ske under hensyntagen til fornøden konsolidering af egenkapitalen som grundlag for sparekassens fortsatte ekspansion.

Som følge af sparekassens deltagelse i Bankpakke II må sparekassen kun udbetale udbytte i det omfang, udbyttet kan finansieres af sparekassens nettooverskud efter skat, der udgør frie reserver, og som er oparbejdet i perioden efter 1. oktober 2010.

Interesserterne

Sparekassen søger løbende at udvikle og vedligeholde gode relationer til sine interessegrupper, idet sådanne relationer vurderes at have væsentlig og positiv betydning for udviklingen. Sparekassen har med dette udgangspunkt formuleret en kommunikationspolitik, ligesom der er særskilte politikker for forskellige nøgleområder som personale, miljøforhold og ansvarlighed overfor kunder og samfundet som helhed.

Kommunikationspolitikken skal sikre, at oplysninger af betydning for blandt andet investorer, medarbejdere og myndigheder tilgår disse og offentliggøres i overensstemmelse med regler og aftaler.

Kommunikationen med investorer og aktieanalytikere varetages af sparekassens direktion.

Det er en del af bestyrelsens arbejde at sikre såvel efterlevelse som jævnlig tilpasning af kommunikationspolitikken i overensstemmelse med udviklingen i og omkring sparekassen.

Ledelsesberetning (fortsat)

Selskabsmeddelelser 2012

Nr.	Dato	Meddelelse
1.	16. februar	Årsrapport for 2011
2.	17. februar	Indberetning i medfør af Værdipapirhandelslovens § 28a
3.	17. februar	Indberetning i medfør af Værdipapirhandelslovens § 28a
4.	17. februar	Indberetning i medfør af Værdipapirhandelslovens § 28a
5.	13. marts	Resultat af ordinær generalforsamling
6.	15. marts	Delvis indfrielse af obligationslån, ISIN kode DK0030238852
7.	26. april	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2012
8.	10. maj	Tilpasning af afdelingsstruktur
9.	29. juni	Førtidig indfrielse af ansvarlig lånekapital
10.	20. august	Halvårsrapport for 2012
11.	20. august	Overtagelse af aktiviteterne i Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse
12.	27. august	Tiltale mod sparekassen for kursfiksering foretaget af ebh bank i 2008
13.	11. september	Godkendelse af aktivitetsoverdragelse fra Vokslev Sogns Spare- og Lånekasse
14.	29. oktober	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2012
15.	1. november	Tilpasning af afdelingsstruktur
16.	9. november	Førtidig indfrielse af ansvarlig lånekapital
17.	14. december	Udstedelse af variabelt forrentet obligationslån, ISIN kode DK0030314703

Finanskalender 2013

Dato	Meddelelse
14. februar	Årsrapport for 2012
13. marts	Ordinær generalforsamling
29. april	Periodemeddelelse for 1. kvartal 2013
19. august	Halvårsrapport for 2013
28. oktober	Periodemeddelelse for 3. kvartal 2013

Yderligere information

På sparekassens hjemmeside www.himmerland.dk findes yderligere informationer om aktionærforhold.

Redegørelse om samfundsansvar (CSR)

Sparekassen Himmerland driver pengeinstitut med udgangspunkt i kundernes behov og på et ansvarligt grundlag. Det betyder, at vi dels fokuserer på økonomiske hensyn og dels tager de nødvendige hensyn til kunder, medarbejdere, lokalsamfund og miljøet.

På vores hjemmeside: https://www.himmerland.dk/om_os/om_sparekassen/samfundsansvar/ er der yderligere informationer om vores politik for samfundsansvar og om, hvordan vi omsætter politikken til konkrete handlinger.

Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2012

Resultatopgørelse

	<u>Note</u>	<u>2012 t. kr.</u>	<u>2011 t. kr.</u>
Renteindtægter	3	467.905	506.129
Renteudgifter	4	<u>145.874</u>	<u>180.670</u>
Netto renteindtægter		322.031	325.459
Udbytte af aktier mv.		3.570	3.509
Gebyrer og provisionsindtægter	5	139.668	126.838
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		<u>8.304</u>	<u>7.492</u>
Netto rente- og gebyrindtægter		456.965	448.314
Kursreguleringer	6	52.166	-27.340
Andre driftsindtægter		5.733	8.708
Udgifter til personale og administration	7	274.175	295.002
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		11.998	13.712
Andre driftsudgifter	8	12.836	1.360
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.		206.217	261.086
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	14	<u>485</u>	<u>1.419</u>
Resultat før skat		10.123	-140.059
Skat	9	<u>2.444</u>	<u>+39.078</u>
Årets resultat		<u>7.679</u>	<u>-100.981</u>
Forslag til resultatdisponering			
Lovpligtige reserver		1.190	1.419
Overført resultat		<u>6.489</u>	<u>-102.400</u>
		<u>7.679</u>	<u>-100.981</u>
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat		<u>7.679</u>	<u>-100.981</u>
Årets totalindkomst		<u>7.679</u>	<u>-100.981</u>

Balance pr. 31. december 2012

	<u>Note</u>	<u>2012 t. kr.</u>	<u>2011 t. kr.</u>
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		312.526	47.352
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	10	915.476	549.385
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	11	46.922	41.960
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	11	5.876.258	6.504.063
Obligationer til dagsværdi	12	1.871.354	1.632.619
Aktier mv.	13	575.836	549.815
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	14	19.024	17.958
Aktiver tilknyttet puljeordninger	15	481.928	436.253
Immaterielle aktiver	16	59.682	61.986
Grunde og bygninger i alt		150.156	146.777
<i>Investeringsjendomme</i>	17	<i>86.121</i>	<i>51.471</i>
<i>Domicilejendomme</i>	18	<i>64.035</i>	<i>95.306</i>
Øvrige materielle aktiver	19	11.442	15.926
Aktuelle skatteaktiver		706	8.857
Udsudte skatteaktiver	20	54.000	57.000
Aktiver i midlertidig besiddelse		23.205	30.344
Andre aktiver		140.374	132.877
Periodeafgrænsningsposter		<u>15.845</u>	<u>22.215</u>
Aktiver		<u>10.554.734</u>	<u>10.255.387</u>

Balance pr. 31. december 2012

	<u>Note</u>	<u>2012 t. kr.</u>	<u>2011 t. kr.</u>
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	21	327.178	10.849
Indlån og anden gæld	22	6.955.001	6.746.962
Indlån i puljeordninger	15	481.928	436.253
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris	23	722.703	870.906
Andre passiver	24	348.501	352.797
Periodeafgrænsningsposter		<u>1.335</u>	<u>1.425</u>
Gæld		<u>8.836.646</u>	<u>8.419.192</u>
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser		0	503
Hensættelser til tab på garantier		<u>1.576</u>	<u>2.287</u>
Hensatte forpligtelser		<u>1.576</u>	<u>2.790</u>
Efterstillede kapitalindskud	25	<u>295.190</u>	<u>419.939</u>
Efterstillede kapitalindskud		<u>295.190</u>	<u>419.939</u>
Aktiekapital	26	54.964	54.964
Opskrivningshenlæggelser		14.924	14.924
Lovpligtige reserver		16.704	15.514
Overført overskud		<u>1.334.730</u>	<u>1.328.064</u>
Egenkapital		<u>1.421.322</u>	<u>1.413.466</u>
Passiver		<u>10.554.734</u>	<u>10.255.387</u>
Eventualforpligtelser mv.	27		
Øvrige noter	28-34		

Egenkapitalopgørelse for 2012

	Aktie- kapital t. kr.	Opskriv- ningshen- læggelser, domicil- ejendomme t. kr.	Lovpligtige reserver t. kr.	Overført overskud t. kr.	Foreslået udbytte for regn- skabsåret t. kr.	I alt t. kr.
Egenkapital 1. januar 2012	<u>54.964</u>	<u>14.924</u>	<u>15.514</u>	<u>1.328.064</u>	<u>0</u>	<u>1.413.466</u>
Årets resultat			1.190	6.489	0	7.679
Totalindkomst for regnskabsåret			1.190	6.489	0	7.679
Køb/salg af egne aktier				177		177
Egenkapital 31. december 2012	<u>54.964</u>	<u>14.924</u>	<u>16.704</u>	<u>1.334.730</u>	<u>0</u>	<u>1.421.322</u>
Egenkapital 1. januar 2011	<u>54.964</u>	<u>14.924</u>	<u>14.095</u>	<u>1.411.762</u>	<u>0</u>	<u>1.495.745</u>
Årets resultat			1.419	-102.400	0	-100.981
Totalindkomst for regnskabsåret			1.419	-102.400	0	-100.981
Køb/salg af egne aktier				18.702		18.702
Egenkapital 31. december 2011	<u>54.964</u>	<u>14.924</u>	<u>15.514</u>	<u>1.328.064</u>	<u>0</u>	<u>1.413.466</u>

Aktiekapitalen i Sparekassen Himmerland A/S er fordelt med 5.496.432 stk. aktier à kr. 10 kr. svarende til i alt 54.964.320 kr. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen siden omdannelsen til aktieselskab i 2006.

Sparekassen har alene én aktieklassse. Hvert aktiebeløb på nominelt 10 kr. giver én stemme, dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær ikke afgives mere end 2.000 stemmer. Stemmeretsbegrænsningen finder ikke anvendelse på Fonden for Sparekassen Himmerland. Fonden for Sparekassen Himmerland kan dog maksimalt afgive stemmer svarende til 5% af den samlede aktiekapital.

Sparekassen har en beholdning af egne aktier på 29.925 stk. svarende til en ejerandel på 0,54% (0,57% i 2011). For udviklingen i sparekassens beholdning af egne aktier henvises til note 26.

Kapitaldækningsopgørelse for 2012

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Solvensprocent	17,3	18,1
Kernekapitalprocent	18,6	17,5
Kapitalsammensætning:		
Egenkapital	1.421.322	1.413.466
Hybrid kernekapital	295.190	294.939
Fradrag i kernekapital:		
Opskrivningshenlæggelser	-14.924	-14.924
Immaterielle aktiver	-59.682	-61.986
Udskudte skatteaktiver	-54.000	-57.000
Halvdelen af sum af kapitalandele mv. > 10%	<u>-118.456</u>	<u>-91.394</u>
Kernekapital	1.469.450	1.483.101
Opskrivningshenlæggelser	14.924	14.924
Supplerende kapital	0	125.000
Fradrag i basiskapital:		
Halvdelen af sum af kapitalandele mv. > 10%	<u>-118.456</u>	<u>-91.394</u>
Basiskapital	1.365.918	1.531.631
Vægtede poster med kredit- og modpartsrisiko mv.	6.486.495	6.954.849
Vægtede poster med markedsrisiko	481.123	620.917
Vægtede poster med operationel risiko	<u>918.939</u>	<u>880.218</u>
Risikovægtede poster i alt	<u>7.886.557</u>	<u>8.455.984</u>

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. (Regnskabsbekendtgørelsen). Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år. Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Væsentlige ændringer i regnskabsmæssige skøn

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af sparekassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter.

De regnskabsposter, hvor der er sket væsentlige ændringer i vurderingen af de regnskabsmæssige skøn i årsregnskabet for 2012, er beskrevet nedenfor.

Præcisering og stramning af nedskrivningsreglerne mv. i Regnskabsbekendtgørelsen

I foråret 2012 foretog Finanstilsynet præciseringer og stramninger af bl.a. nedskrivningsreglerne i Regnskabsbekendtgørelsen.

For sparekassen har dette betydet forøgede nedskrivninger på udlån mv. for ca. 50 mio. kr., der er udgiftsført i årsrapporten for 2012.

Det vurderes, at præciseringen af reglerne for værdiansættelse af investerings- og domicilejendomme, ikke har væsentlig indflydelse for værdien af sparekassens investerings- og domicilejendomme.

Ændring af selskabsskatteloven

Folketinget vedtog i juni 2012 nye regler, der begrænser muligheden for fremførsel af skattemæssige underskud. Sparekassens budget for 2013 samt prognoser for de følgende 3-4 år viser en forventet indtjening, der til trods for de nye regler berettiger til indregning af sparekassens udskudte skatteaktiv på 54 mio. kr., der bl.a. hidrører fra fremførbare skattemæssige underskud.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi eller kostpris. Indregning og måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsregnskabet aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Værdistigninger på domicilejendomme indregnes i totalindkomstopgørelsen, og anskaffelses- og afståelsessummer for egne aktier indregnes direkte på egenkapitalen under "Overført overskud".

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og sparekassen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten.

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekursen på balancen dagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdata.

Sparekassen anvender ikke reglerne for omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Regnskabsmæssige skøn

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor. Reglerne om nedskrivninger er i 2012 blevet ændret og præciseret. Ændringen har påvirket nedskrivningerne negativt med ca. 50 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen såsom ændret forhold som f.eks. tidshorizonten ændres.

Den økonomiske afmatning medfører en større usikkerhed ved måling af engagementerne. Det kan således ikke afvises, at en fortsat negativ udvikling inden for brancher, hvor sparekassen har ikke ubetydelige engagementer, ændring af praksis af den ene eller anden årsag kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisations værdier af sikkerheder og forventede dividende udbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Ved måling af sikkerheder med pant i helt eller delvist udlejede erhvervsjendomme eller boligejendomme er afkastkrav en af de væsentligste forudsætninger, som sparekassen anvender. Værdien af ejendomme fastsættes på grundlag af en vurdering af det afkastkrav, som en investor forventes at ville stille til en ejendom i den pågældende kategori. Afkastkravet på disse ejendomme ligger pt. i al væsentlighed i intervallet 5,25% til 10%. Afkastkravets størrelse afhænger bl.a. af geografi, beliggenhed i det pågældende område, ejendommens anvendelsesmuligheder (erhverv/beboelse), vedligeholdelsesstand samt eventuel genudlejning og dermed niveauet for tomgang mv. I de foretagne nedskrivningstest forudsættes ejendomme at blive solgt efter 6 måneder. Som følge af de nuværende og

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

seneste års konjunkturusikkerheder er værdiansættelsen af sikkerhederne i sparekassens engagementer fortsat forbundet med usikkerhed, og sikkerhederne i erhvervsejendomme er i høj grad påvirket af de aktuelle skøn over afkastkrav i ejendomsmarkedet.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 og vurderede terminalværdier jf. senest kendte praksis. Værdierne er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er sparsom, således konstaterer sparekassen ikke mange handler med aktiver som den type aktiver, der indgår i beregningerne af nedskrivningsbehovet på især denne type kunder. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektar pris på 150 t. kr. Ændringer i de anvendte terminalværdier (mælkekvoter og staldpladser mv.) kan medføre behov for yderligere nedskrivninger, og det kan ikke afvises at sådanne ændringer vil være væsentlige.

For privatkunder er der også usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger. For en del af kunderne kan det konstateres, at selvom kunderne på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente reducere betalingsevnen. Hertil kommer at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

Sparekassen har i samarbejde med en ekstern IT-leverandør udviklet en ratingmodel for gruppevise nedskrivninger. Opgørelsen af de gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, idet sparekassen kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne

Der kan være en vis usikkerhed for måling af noterede aktier og obligationer, da de kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling til dagsværdi.

Måling af unoterede aktier er kun i mindre grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri de seneste år. Måling af unoterede aktier er derfor opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.

Der kan være en vis usikkerhed ved måling af midlertidigt overtagne aktiver, da der er skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

Der kan være en vis usikkerhed ved måling af investeringsejendomme og domicilejendomme, da der er skøn forbundet med fastlæggelse af et forrentningskrav til afhændelse inden for en 6 måneders periode med salgsbestræbelser.

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Fastlæggelse af, hvor stort et beløb der kan indregnes for udskudte skatteaktiver, baseres på skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud. Budget og prognoser over sparekassens udvikling er forbundet med skøn over det sandsynlige tidspunkt for og størrelsen af fremtidige skattepligtige overskud. Ultimo 2012 har sparekassen vurderet, at et udskudt skatteaktiv på 54 mio. kr., der bl.a. vedrører skattemæssige underskud, vil kunne realiseres inden for en fremtidig periode på 4-5 år.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Instituttet modregner tilgodehavender og forpligtelser, når instituttet har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettomodregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig

Segmentoplysninger

Der afgives ikke segmentoplysninger, idet sparekassen alene har forretningssegmentet drift af pengeinstitut, og sparekassens netto rente- og gebyrindtægter samt kursreguleringer ikke afviger på geografiske markeder.

Virksomhedssammenslutninger

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser, herunder aktiver og forpligtelser, der ikke tidligere har været bogført i den overtagne virksomhed, måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede virksomhed og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på afhændelses- henholdsvis afviklingstidspunktet

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, som de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Ved virksomhedsovertagelser indregnes renter og amortisering af overtagne udlån og tilgodehavender, som efterfølgende indregnes til amortiseret kostpris, i resultatopgørelsens post "renteindtægter" i overensstemmelse med den effektive rentes metode. Dette indebærer, at der til det enkelte overtagne udlån beregnes den effektive rente, som sætter nutidsværdien af de forventede betalinger på lånet lig med den dagsværdi, hvortil lånet er overtaget.

Renteindtægter af den del af udlån mv., der er nedskrevet, medtages under nedskrivninger på udlån mv.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at sparekassen forestår serviceringen, og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder indtjening ved udlejning af investeringsejendomme.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til sparekassens personale.

Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med direktionen og hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Sparekassen overtog i forbindelse med en virksomhedsovertagelse en pensionsmæssig forpligtelse overfor en enke efter en tidligere direktør. Forpligtelsen er i 2012 bortfaldet som følge af dødsfald.

Udgifter til administration omfatter edb-omkostninger, markedsføringsomkostninger, drift og vedligeholdelse af bygninger, lokaler og inventar, uddannelsesomkostninger, personaleomkostninger i øvrigt, forsikringer mv. Leasingydelser vedrørende operationelle leasingaftaler indregnes i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer i henholdsvis anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt á conto skat.

Ved beregning af årets aktuelle skat anvendes de på balancedagen gældende skattesatser og -regler.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver til modregning i fremtidige positive skattepligtige indkomster. Det vurderes på hver balancedag, om det er sandsynligt, at der i fremtiden vil blive frembragt tilstrækkelig skattepligtig indkomst til, at det udskudte skatteaktiv vil kunne udnyttes.

Sparekassen Himmerland A/S er sambeskattet med sparekassens dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender og tidsindsud hos andre danske kreditinstitutter og i Danmarks Nationalbank. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre danske kreditinstitutter og Danmarks Nationalbank.

Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån og andre tilgodehavender

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Børsnoterede udlån, og udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles efter første indregning til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer mv., og med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 30. marts 2012. Sparekassen implementerede disse præciseringer af regnskabsreglerne i forbindelse med aflæggelsen af halvårsrapporten for 2012. Præciseringerne af nedskrivningsreglerne i det nye bilag 10 har medført øgede nedskrivninger for ca. 50 mio. kr. i 2012.

Nedskrivninger til tab foretages, når der er en objektiv indikation for værdiforringelse. Sparekassen gennemgår lån over en vis grænse individuelt. Lån under denne grænse samt lån, der ikke er nedskrevet individuelt, indgår i de gruppevise vurderinger.

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation som indtruffet, f.eks. når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, når låntager ikke overholder sin betalingspligt for afdrag og renter, når sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Individuel nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder. De forventede fremtidige betalinger er opgjort med baggrund i det mest sandsynlige udfald. Ved beregningen af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte rentesats. For variabelt forrentede udlån anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet.

Gruppevis vurdering af udlån omfatter alle sparekassens udlån, bortset fra udlån, der er nedskrevet efter en individuel vurdering, samt udlån, der ikke kan indpasses i en gruppe.

Sparekassen har i samarbejde med en ekstern IT-leverandør udviklet en ratingmodel for gruppevise nedskrivninger. Modellen tager udgangspunkt i bruttovandringer mod ringere kreditværdighed, hvorved det kan konstateres, om der er objektiv indikation for gruppevis nedskrivning. Sparekassen har i alt 21 grupper, hvoraf 7 grupper er for private kunder, 7 grupper er for erhvervs-kunder og 7 grupper er for landbrugskunder. Grupperne er opgjort således, at de i videst muligt omfang har ensartede kreditrisici ud fra den enkelte kundes kreditværdighed, hvorved de forventede fremtidige betalinger kan estimeres. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige betalinger på udlånet.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

I sparekassens samlede nedskrivninger på udlån indgår der ikke overtagne nedskrivninger på udlån i forbindelse med overtagelse af andre pengeinstitutter, idet disse udlån indregnes til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Aktier mv.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier, der handles på aktive markeder, opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris med fradrag af eventuelle nedskrivninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes sparekassens andel af virksomhedernes resultat efter skat samt fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele. Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode under lovpligtige reserver, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Immaterielle aktiver

Udviklingsomkostninger og software måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger over en forventet brugstid på 1-3 år. Udviklingsomkostninger og software vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Værdien af kunderelationer, erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelser, indregnes til kostpris og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år.

Goodwill måles ved første indregning til kostpris. Ved hver regnskabsafslutning foretages en nedskrivningstest, og der foretages nedskrivning, hvis der forekommer værdiforringelse.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Grunde og bygninger omfatter de to poster "Investerings ejendomme" og "Domicilejendomme". De ejendomme, der huser sparekassens afdelinger, er rubriceret som domicilejendomme, mens øvrige ejendomme er betragtet som investerings ejendomme.

Investerings ejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med principperne i bilag 9 til Regnskabsbekendtgørelsen. Ændringer i dagsværdi på investerings ejendomme indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Noter

1. Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi, som er dagsværdien på omvurderingstidspunktet. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes via totalindkomstopgørelsen som opskrivningshælgelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger på domicilejendomme foretages på baggrund af den omvurderede værdi. Afskrivningerne beregnes lineært ud fra en forventet brugstid på 25-40 år.

Eksterne eksperter er efter behov involveret i målingen af investerings- og domicilejendomme.

Øvrige materielle aktiver i form af it-udstyr, biler, inventar og indretning af lejede lokaler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger over en forventet brugstid på 3-8 år. Aktiverne vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgsprisen og nytteværdien. Øvrige materielle aktiver, der samlet ikke vurderes væsentlige, udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i sparekassens besiddelse og salg vurderes sandsynligt inden for en kortere periode. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter bl.a. positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Udstedte obligationer

Udstedte obligationer indregnes til kostpris svarende til modtaget vederlag med fradrag af afholdte direkte henførbare omkostninger. Efterfølgende måles udstedte obligationer til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter bl.a. negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter og feriepenge. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forudmodtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Omkostninger, herunder stiftelsesprovision som er direkte forbundet med efterstillede kapitalindskud, fradrages i den initiale dagsværdi og amortiseres ud over restløbetid (ledelsens bedste skøn over løbetid) ved anvendelse af den effektive rentes metode. Step-up på hybrid kernekapital indregnes, hvis forventningerne om indfrielsesmønstret ændres.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelig anerkendte principper, der bygger på markedsbaserede parametre. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver henholdsvis andre passiver.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Hensættelser til pensioner opgøres ved en aktuarmæssig tilbagediskontering af pensionsforpligtelsen til nutidsværdi. Nutidsværdien beregnes på grundlag af forudsætninger om den fremtidige udvikling i rente, inflation og dødelighed.

Egenkapital

Opskrivningshenlæggelser

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af sparekassens domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Opskrivningen opløses, når ejendommen nedskrives eller sælges.

Lovpligtige reserver

Lovpligtige reserver omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder i det omfang, den regnskabsmæssige værdi af kapitalandelene overstiger kostprisen.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer samt udbytte fra egne aktier indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Garantier

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noterne under posten "Eventualforpligtelser mv.". Såfremt det vurderes sandsynligt, at en udestående garanti vil påføre sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten "Hensættelser til tab på garantier" og udgiftsført i resultatopgørelsen under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehaver mv.".

Noter

Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Nøgletallene er defineret således:

Solvensprocent	Basiskapital efter fradrag i forhold til risikovægtede poster i alt. Det følger af lov om finansiel virksomhed, at solvensprocenten til enhver tid skal udgøre mindst 8 pct.
Kernekapitalprocent	Kernekapital efter fradrag i forhold til risikovægtede poster i alt.
Egenkapitalforrentning før skat	Årets resultat før skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Den gennemsnitlige egenkapital er beregnet som et simpelt gennemsnit af primo og ultimo egenkapital.
Egenkapitalforrentning efter skat	Årets resultat efter skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Den gennemsnitlige egenkapital er beregnet som et simpelt gennemsnit af primo og ultimo egenkapital.
Indtjening pr. omkostningskrone	Indtægter inkl. kursreguleringer i procent af omkostninger inkl. nedskrivninger på udlån. Nøgletallet indeholder alle resultatopgørelsens poster før skat.
Renterisiko	Viser den del af kernekapitalen efter fradrag, der tabes ved en stigning i renten på 1%-point.
Valutaposition	Valutakursindikator 1 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 1 beregnes som den største af summen af alle de korte valutapositioner og summen af alle de lange valutapositioner. Valutakursindikator 1 udtrykker et forenklet mål for institutternes valutapositioner.
Valutarisiko	Valutakursindikator 2 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 2 beregnes som et samlet tal, hvor der tages højde for, hvor meget de enkelte valutaer, der indgår i målet, har svinget i forhold til hinanden og i forhold til den danske krone.
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	Overskydende likviditet efter opfyldelse af lovens minimumskrav (10 % -kravet i lov om finansiel virksomhed § 152) i procent af lovens minimumskrav.
Udlån i forhold til indlån	Udlån plus nedskrivninger herpå i procent af indlån.
Udlån i forhold til egenkapital	Udlån ultimo i perioden i forhold til egenkapital ultimo i perioden.
Årets udlånsvækst	Vækst i udlån fra primo til ultimo året.
Årets nedskrivningsprocent	Årets nedskrivninger/hensættelser på udlån og garantier i procent af udlån og garantier.
Akkumuleret nedskrivningsprocent	Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier i procent af udlån plus nedskrivninger på udlån plus garantier plus hensættelser på garantier.
Summen af store engagementer	Summen af store engagementer i procent af ansvarlig kapital. Store engagementer er defineret som engagementer inden for og uden for handelsbeholdningen, der efter fradrag for særlig sikre krav udgør 10 pct. eller mere af instituttets basiskapital. Engagementer med kreditinstitutter m.fl. under 1 mia. kr. udelades.
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	Tilgodehavender med nedsat rente før nedskrivninger i procent af udlån plus nedskrivninger på udlån plus garantier plus hensættelser på garantier.
Årets resultat pr. aktie	Årets resultat opgjort pr. aktie. Antallet af aktier er beregnet som et simpelt gennemsnit af antal aktier primo og ultimo året.
Indre værdi pr. aktie	Egenkapital ultimo opgjort pr. aktie. Antallet af aktier er beregnet som et simpelt gennemsnit af antal aktier primo og ultimo året.
Børskurs/resultat pr. aktie	Børskurs ultimo året i forhold til resultat pr. aktie.
Børskurs / indre værdi pr. aktie	Børskurs ultimo året i forhold til indre værdi pr. aktie. Nøgletallet udtrykker den merpris (hvis over 1) eller mindrepris (hvis under 1), der skal betales for en aktie i forhold til aktiens indre værdi på balancedagen.

Noter

2. Femårsoversigt

	<u>2012</u> mio. kr.	<u>2011</u> mio. kr.	<u>2010</u> mio. kr.	<u>2009</u> mio. kr.	<u>2008</u> mio. kr.
Hovedtal					
Resultatopgørelse					
Netto rente- og gebyrindtægter	457,0	448,3	454,4	492,0	433,8
Kursreguleringer	52,2	-27,3	66,4	73,1	-31,1
Udgifter til personale og administration	274,2	295,0	262,3	248,2	214,7
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	206,2	261,1	246,6	236,4	152,5
Garantiprovision og tab vedr. Bankpakke I mv.	0,0	0,0	68,8	59,9	17,3
Resultat af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0,5	1,4	2,8	0,6	1,5
Resultat før skat	10,1	-140,1	-58,6	17,0	39,2
Årets resultat	7,7	-101,0	-39,1	21,0	35,9
Balance mv.					
Udlån	5.923	6.546	6.283	6.441	5.959
Aktiver i alt	10.555	10.255	12.302	11.669	11.050
Indlån og anden gæld	6.955	6.747	6.706	6.667	4.976
Indlån og anden gæld incl. puljer	7.437	7.183	7.254	7.194	5.685
Egenkapital	1.421	1.413	1.496	1.526	1.480
Garantier	1.477	1.522	1.589	2.032	3.226
Medarbejdere					
Antal medarbejdere (gns. heltid)	281	299	280	266	249

Noter

2. Femårsoversigt (fortsat)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Nøgletal					
Kapitaldækning					
Solvensprocent	17,3	18,1	18,7	21,4	16,2
Kernekapitalprocent	18,6	17,5	17,8	19,1	14,3
Indtjening					
Egenkapitalforrentning før skat	0,7	-9,6	-3,9	1,1	2,7
Egenkapitalforrentning efter skat	0,5	-6,9	-2,6	1,4	2,4
Indtjening pr. omkostningskrone	1,0	0,8	0,9	1,0	1,1
Markedsrisiko					
Renterisiko	0,6	0,6	2,7	2,0	3,7
Valutaposition	1,6	1,3	2,6	5,3	7,4
Valutarisiko	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Likviditetsrisiko					
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	196,8	148,2	374,7	290,3	231,1
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån	86,5	97,2	91,0	94,5	109,4
Kreditrisiko					
Udlån i forhold til egenkapital	4,2	4,6	4,2	4,2	4,0
Årets udlånsvækst	-9,5	4,2	-2,4	8,1	6,7
Årets nedskrivningsprocent	2,6	3,0	3,2	2,9	1,7
Akkumuleret nedskrivningsprocent	6,5	5,1	4,0	4,4	3,4
Summen af store engagementer	14,5	13,2	10,4	10,2	49,6
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	8,1	5,9	6,1	5,9	2,3
Aktieafkast mv.*)					
Årets resultat pr. aktie	1,4	-18,4	-7,2	3,8	6,5
Indre værdi pr. aktie	260,0	258,6	277,3	283,0	278,3
Udbytte pr. aktie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Børskurs/årets resultat pr. aktie	80,5	-8,1	-34,0	82,5	46,1
Børskurs/indre værdi pr. aktie	0,4	0,6	0,9	1,1	1,1
Børskurs ultimo	112,5	150,0	244,5	315,0	300,0
Antal aktier (i 1.000 stk.)	5.496	5.496	5.496	5.496	5.496

*) Aktiernes stykstørrelse er 10 kr., og nøgletallene er målt i forhold til en stykstørrelse på 10 kr.

Noter

	<u>2012</u> <u>t. kr.</u>	<u>2011</u> <u>t. kr.</u>
3. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	3.259	6.753
Udlån og andre tilgodehavender	436.578	438.216
Obligationer	26.927	60.378
Afledte finansielle instrumenter i alt	1.028	482
<i>Heraf rentekontrakter</i>	<i>1.028</i>	<i>482</i>
Øvrige renteindtægter	<u>113</u>	<u>300</u>
	<u>467.905</u>	<u>506.129</u>
4. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	426	1.296
Indlån og anden gæld	93.596	103.727
Udstedte obligationer	20.449	43.268
Efterstillede kapitalindskud	<u>31.403</u>	<u>32.379</u>
	<u>145.874</u>	<u>180.670</u>
5. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	46.055	44.214
Betalingsformidling	8.724	9.940
Lånesagsgebyrer	33.259	25.518
Garantiprovision	44.232	38.705
Øvrige gebyrer og provisioner	<u>7.398</u>	<u>8.461</u>
	<u>139.668</u>	<u>126.838</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
6. Kursreguleringer		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	304	-1.302
Obligationer	17.649	-15.643
Aktier mv.	30.139	-8.801
Investeringsjendomme	235	108
Valuta	6.858	2.224
Afledte finansielle instrumenter	-4.519	-3.926
Aktiver tilknyttet puljeordninger	43.272	13.391
Indlån i puljeordninger	-43.272	-13.391
Øvrige forpligtelser	<u>1.500</u>	<u>0</u>
	<u>52.166</u>	<u>-27.340</u>

7. Udgifter til personale og administration

Vederlag til bestyrelse og direktion:

Poul Damgaard, løn og pension	2.280	285
Svend Jørgensen, løn og pension	0	3.888
Svend Jørgensen, løn og pension i fratrædelsesperioden	0	1.290
Svend Jørgensen, resterende pensionsforpligtelse	0	5.400
Bestyrelse	<u>1.581</u>	<u>1.357</u>
	<u>3.861</u>	<u>12.220</u>

Personaleudgifter:

Lønninger	133.629	135.510
Pensioner	15.970	16.380
Udgifter til social sikring	<u>14.638</u>	<u>15.908</u>
	<u>164.237</u>	<u>167.798</u>
Øvrige administrationsudgifter	<u>106.077</u>	<u>114.984</u>
	<u>274.175</u>	<u>295.002</u>

Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede	<u>281</u>	<u>299</u>
--	------------	------------

Udover ovenstående har direktionen haft fri bil og telefon til rådighed, der er værdiansat til 133 t. kr.

Noter

7. Udgifter til personale og administration (fortsat)

Bestyrelsen, der består af 8 medlemmer, aflønnes med et fast honorar, herunder for deltagelse i særskilte udvalg. Honorarerne til de enkelte bestyrelsesmedlemmer fremgår af "Oplysninger om bestyrelsen".

Direktionen er kontraktansat og modtager ikke variable lønde. Direktionens ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesvilkår vurderes at følge almindelig praksis på området og evalueres løbende.

Der eksisterer ingen incitamentsprogrammer eller variabel aflønning i øvrigt for sparekassens ledelse eller medarbejdere.

Med henvisning til vilkårene for deltagelse i Bankpakke II skal det oplyses, at der ved opgørelse af den skattepligtige indkomst for 2012 alene er fradraget aflønning til ledelsen med 1.140 t. kr.

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på sparekassens risikoprofil:		
Fast vederlag (løn og pensionsbidrag)	<u>2.302</u>	<u>4.187</u>
Vederlag til øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på risikoprofilen	<u>2.302</u>	<u>4.187</u>
Antal ansatte med væsentlig indflydelse på sparekassens risikoprofil	<u>3</u>	<u>4</u>

De øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på sparekassens risikoprofil er omfattet af sparekassens bidragsbaserede pensionsordninger, hvor der indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Revisionshonorar		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	758	885
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	64	147
Skatterådgivning	18	32
Andre ydelser	<u>216</u>	<u>268</u>
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	<u>1.056</u>	<u>1.332</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
8. Andre driftsudgifter		
Andel af indbetaling til Indskydergarantifonden og Afviklingsafdelingen	12.836	0
Overdragne ejendomme i forbindelse med lukning af afdelinger	<u>0</u>	<u>1.360</u>
	<u>12.836</u>	<u>1.360</u>
9. Skat		
Sambeskatningseffekt mv.	+556	+128
Ændring i udskudt skat	<u>3.000</u>	<u>+38.950</u>
	<u>2.444</u>	<u>+39.078</u>
Effektiv skatteprocent		
Selskabsskattesats	25,0	25,0
Datterselskabsresultater	-1,2	0,3
Ikke-skattepligtige kursreguleringer af anlægsaktier mv.	-6,1	2,5
Øvrige ikke-skattepligtige indtægter og ikke-fradragsberettigede udgifter mv.	<u>6,4</u>	<u>0,1</u>
	<u>24,1</u>	<u>27,9</u>
10. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Fordelt efter restløbetid:		
Anfordringstilgodehavender	818.879	394.002
Til og med 3 måneder	0	5.500
Over 3 måneder og til og med 1 år	3.528	37.091
Over 1 år og til og med 5 år	90.569	112.792
Over 5 år	<u>2.500</u>	<u>0</u>
	<u>915.476</u>	<u>549.385</u>
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	<u>915.476</u>	<u>549.385</u>
	<u>915.476</u>	<u>549.385</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
11. Udlån og andre tilgodehavender		
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	46.922	41.960
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	<u>5.876.258</u>	<u>6.504.063</u>
	<u>5.923.180</u>	<u>6.546.023</u>
Samlet udlån fordelt efter restløbetid:		
På anfordring	4.142	25.102
Til og med 3 måneder	486.675	656.258
Over 3 måneder og til og med 1 år	1.994.179	2.154.696
Over 1 år og til og med 5 år	1.909.382	2.054.408
Over 5 år	<u>1.528.802</u>	<u>1.655.559</u>
	<u>5.923.180</u>	<u>6.546.023</u>
Nedskrivninger på udlån		
Individuelle nedskrivninger:		
Nedskrivninger primo	415.097	302.239
Nedskrivninger i årets løb	260.517	305.441
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-41.842	-33.863
Endeligt tabt tidligere individuelt nedskrevet	<u>-139.590</u>	<u>-158.720</u>
	<u>494.182</u>	<u>415.097</u>
Gruppevise nedskrivninger:		
Nedskrivninger primo	19.459	15.414
Nedskrivninger i årets løb	0	4.045
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	<u>-709</u>	<u>0</u>
	<u>18.750</u>	<u>19.459</u>
Samlede nedskrivninger på udlån ultimo	<u>512.932</u>	<u>434.556</u>
Værdi af udlån og andre tilgodehavender, hvor der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse:		
Udlån og andre tilgodehavender før nedskrivninger	906.781	809.629
Individuelle nedskrivninger	<u>-494.182</u>	<u>-415.097</u>
	<u>412.599</u>	<u>394.532</u>
Værdi af udlån og andre tilgodehavender, der er gruppevist vurderet:		
Udlån og andre tilgodehavender før nedskrivninger	5.529.331	6.170.950
Gruppevise nedskrivninger	<u>-18.750</u>	<u>-19.459</u>
	<u>5.510.581</u>	<u>6.151.491</u>

Noter

	<u>2012</u> <u>t. kr.</u>	<u>2011</u> <u>t. kr.</u>
12. Obligationer til dagsværdi		
Statsobligationer	53.384	56.097
Realkreditobligationer	1.731.384	1.361.263
Øvrige obligationer	<u>86.586</u>	<u>215.259</u>
	<u>1.871.354</u>	<u>1.632.619</u>

13. Aktier mv.

Aktier/investeringsforeninger noteret på NASDAQ OMX Copenhagen A/S	27.927	47.390
Aktier/investeringsforeninger noteret på andre børser	8.903	9.001
Unoterede aktier optaget til dagsværdi	<u>539.006</u>	<u>493.424</u>
	<u>575.836</u>	<u>549.815</u>

14. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

	<u>Aktivitet</u>	<u>Ejerandel</u> <u>%</u>	<u>Egenkapital</u> <u>t. kr.</u>	<u>Resultat</u> <u>t. kr.</u>
Ejendomsselskabet Himmerland A/S, Vesthimmerlands	Ejendomme	100	18.420	1.141
Midtfjord Erhverv II ApS, Vesthimmerlands	Ejendomme	100	604	30
Midtfjord Erhvervsejendomme ApS (solgt i 2012)			<u> </u>	<u>-686</u>
			<u>19.024</u>	<u>485</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
15. Supplerende oplysninger vedrørende pensionspuljer		
Årets resultat af pensionspuljeordninger:		
Renteindtægter/terminspræmie af:		
Kontantindestående	0	149
Obligationer	<u>10.271</u>	<u>12.391</u>
Renteindtægter i alt	<u>10.271</u>	<u>12.540</u>
Udbytte af:		
Aktier mv.	<u>1.176</u>	<u>1.312</u>
Udbytte i alt	<u>1.176</u>	<u>1.312</u>
Kursregulering af:		
Obligationer	10.407	13.599
Aktier	14.579	-11.672
Investeringsforeningsandele	1.339	94
Valuta	-2.220	-2.705
Afledte finansielle instrumenter	<u>9.549</u>	<u>1.767</u>
Kursreguleringer i alt	<u>33.654</u>	<u>1.083</u>
Gebyrer og provisionsudgifter	<u>1.829</u>	<u>1.544</u>
Årets resultat af pensionspuljeordninger	<u>43.272</u>	<u>13.391</u>
Indlån i puljeordninger, ultimo	<u>481.928</u>	<u>436.253</u>
Heraf placeret i:		
Obligationer	294.797	292.768
Aktier	133.577	45.816
Investeringsforeningsandele	28.575	4.757
Andet	<u>24.979</u>	<u>92.912</u>
	<u>481.928</u>	<u>436.253</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
16. Immaterielle aktiver		
Kostpris primo	74.875	50.195
Tilgang	<u>626</u>	<u>24.680</u>
Kostpris ultimo	<u>75.501</u>	<u>74.875</u>
Af- og nedskrivninger primo	12.889	9.642
Årets afskrivninger	<u>2.930</u>	<u>3.247</u>
Af- og nedskrivninger ultimo	<u>15.819</u>	<u>12.889</u>
	<u>59.682</u>	<u>61.986</u>
17. Investeringsejendomme		
Dagsværdi primo	51.471	49.760
Overført fra domicilejendomme	28.047	0
Tilgang i årets løb	10.418	2.283
Afgang i årets løb	-4.050	-680
Årets værdiregulering til dagsværdi	<u>235</u>	<u>108</u>
	<u>86.121</u>	<u>51.471</u>
18. Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	95.306	90.293
Tilgang i årets løb	900	9.512
Overført til investeringsejendomme	-28.047	0
Afgang i årets løb	0	-1.360
Af- og nedskrivninger	<u>-4.124</u>	<u>-3.139</u>
	<u>64.035</u>	<u>95.306</u>
19. Øvrige materielle aktiver		
Kostpris primo	39.847	44.167
Tilgang	565	3.009
Afgang	<u>-1.407</u>	<u>-7.329</u>
Kostpris ultimo	<u>39.005</u>	<u>39.847</u>
Af- og nedskrivninger primo	23.921	23.741
Årets afskrivninger	4.986	7.509
Tilbageførte af- og nedskrivninger på afhændede aktiver	<u>-1.344</u>	<u>-7.329</u>
Af- og nedskrivninger ultimo	<u>27.563</u>	<u>23.921</u>
	<u>11.442</u>	<u>15.926</u>

Noter

	2012	2011
	t. kr.	t. kr.
20. Udskudte skatteaktiver		
Udskudt skatteaktiv primo	57.000	18.050
Ændring i udskudt skat	<u>-3.000</u>	<u>38.950</u>
	<u>54.000</u>	<u>57.000</u>

Der i hovedposter kan specificeres således:

Materielle anlægsaktiver	-5.700	-9.000
Immaterielle anlægsaktiver	-2.200	-5.100
Udlån	3.200	3.300
Skattemæssige underskud	54.800	68.500
Øvrige	<u>3.900</u>	<u>-700</u>
	<u>54.000</u>	<u>57.000</u>

21. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Fordeling på restløbetider:

Anfordring	1.744	1.624
Til og med 3 måneder	16.423	0
Over 1 år og til og med 5 år	300.152	0
Over 5 år	<u>8.859</u>	<u>9.225</u>
	<u>327.178</u>	<u>10.849</u>

22. Indlån og anden gæld

Fordeling på restløbetider:

Anfordring	3.388.847	3.472.139
Til og med 3 måneder	477.147	447.314
Over 3 måneder og til og med 1 år	598.784	761.526
Over 1 år og til og med 5 år	1.239.708	1.105.195
Over 5 år	<u>1.250.515</u>	<u>960.788</u>
	<u>6.955.001</u>	<u>6.746.962</u>

Fordeling på indlånstyper:

Anfordring	3.388.847	3.472.139
Indlån med opsigelsesvarsel	1.296.446	1.131.652
Tidsindsud	618.549	619.401
Særlige indlånsformer	<u>1.651.159</u>	<u>1.523.770</u>
	<u>6.955.001</u>	<u>6.746.962</u>

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
23. Udstedte obligationer til amortiseret kostpris		
Fordeling på restløbetider:		
Til og med 3 måneder	622.950	0
Over 1 år og til og med 5 år	<u>99.753</u>	<u>870.906</u>
	<u>722.703</u>	<u>870.906</u>

Obligationslånene, der forfalder indenfor 3 måneder, blev i 2010 udstedt med statsgaranti. I december 2012 udstedte sparekassen et obligationslån, der ikke er med statsgaranti. Dette lån forfalder i december 2015.

24. Andre passiver

Gæld i forbindelse med clearing mv.	175.174	178.225
Negativ markedsværdi af kunders finansielle instrumenter	96.767	84.430
Skyldige renter mv.	31.524	37.782
Skyldige feriepenge, omkostninger mv.	<u>45.036</u>	<u>52.360</u>
	<u>348.501</u>	<u>352.797</u>

25. Efterstillede kapitalindskud

Supplerende kapital:

Variabel forrentet lån, 25 mio. kr.	0	25.000
Variabel forrentet lån, 100 mio. kr.	<u>0</u>	<u>100.000</u>
	<u>0</u>	<u>125.000</u>
Statslig hybrid kernekapital:		
Fast forrentet lån, nom. 295,6 mio. kr., rentesats 9,723628%	<u>295.190</u>	<u>294.939</u>
	<u>295.190</u>	<u>294.939</u>
Efterstillede kapitalindskud i alt	<u>295.190</u>	<u>419.939</u>

De efterstillede kapitalindskud, der i 2011 indgik under supplerende kapital, er efter godkendelse fra Finanstilsynet førtidsindfriet i 2012.

Den statslige hybride kernekapital forfalder hverken helt eller delvist til betaling på et fastsat tidspunkt. Sparekassen kan indfri kapitalindskuddet frem til 30. juni 2014 til kurs 100, mens indfrielse i perioden 1. juli 2014 – 30. juni 2015 kan ske til kurs 105 og derefter til kurs 110.

I forbindelse med optagelse af den statslige hybride kernekapital i 2009 udgjorde stiftelsesomkostningerne 1,2 mio. kr., der amortiseres over 5 år.

Noter

26. Aktiekapital

Aktiekapitalen i Sparekassen Himmerland A/S er fordelt med 5.496.432 stk. aktier à kr. 10 kr. svarende til i alt 54.964.320 kr. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen siden omdannelsen til aktieselskab i 2006.

Sparekassen har alene én aktieklasser. Hvert aktiebeløb på nominelt 10 kr. giver én stemme, dog kan der for aktier tilhørende samme aktionær ikke afgives mere end 2.000 stemmer. Stemmeretsbegrænsningen finder ikke anvendelse på Fonden for Sparekassen Himmerland. Fonden for Sparekassen Himmerland kan dog maksimalt afgive stemmer svarende til 5% af den samlede aktiekapital.

Oplysninger om sparekassens beholdning af egne aktier

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Antallet af egne aktier primo (stk.)	31.338	101.518
Køb	71.761	177.006
Salg	-73.174	-120.678
Vederlæggelse af garantkapital i Sparekassen Midtfjord	<u>0</u>	<u>-126.508</u>
	<u>29.925</u>	<u>31.338</u>
Pålydende værdi af egne aktier primo (t. kr.)	313	1.015
Køb	718	1.770
Salg	-732	-1.207
Vederlæggelse af garantkapital i Sparekassen Midtfjord	<u>0</u>	<u>-1.265</u>
	<u>299</u>	<u>313</u>
Egne aktiers andel af aktiekapitalen primo (%)	0,57	1,85
Køb	1,30	3,22
Salg	-1,33	-2,20
Vederlæggelse af garantkapital i Sparekassen Midtfjord	<u>0,00</u>	<u>-2,30</u>
	<u>0,54</u>	<u>0,57</u>
Samlet købesum t. kr.	<u>9.089</u>	<u>40.513</u>
Samlet salgssum t. kr.	<u>9.266</u>	<u>59.482</u>

Køb og salg af egne aktier er foretaget som følge af sparekassens almindelige handel med aktier. Anskaffelses- og afståelsessummer for egne aktier indregnes direkte i egenkapitalen under "Overført overskud".

I 1. halvår 2009 betalte sparekassen garantprovision vedrørende Bankpakke I med egne aktier. I forbindelse med overtagelsen af Sparekassen Midtfjord i 2011 blev garantkapital tilhørende Finansiell Stabilitet A/S vederlagt med aktier i Sparekassen Himmerland A/S. Sparekassen har således i alt overdraget 131.860 stk. egne aktier til Finansiell Stabilitet A/S.

Som følge af sparekassens deltagelse i Bankpakke II må sparekassen kun udbetale udbytte i det omfang, udbyttet kan finansieres af sparekassens nettooverskud efter skat, der udgør frie reserver, og som er oparbejdet i perioden efter 1. oktober 2010.

Noter

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
27. Eventualforpligtelser mv.		
Finansgarantier	349.969	381.167
Tabsgarantier for realkreditudlån	783.125	737.321
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	160.231	197.064
Øvrige eventualforpligtelser	<u>183.586</u>	<u>206.938</u>
I alt	<u>1.476.911</u>	<u>1.522.490</u>
Hensættelser til tab på garantier og øvrige eventualforpligtelser udgør	<u>1.576</u>	<u>2.287</u>
Andre forpligtende aftaler		
Huslejeforpligtelser i uopsigelighedsperioden	<u>102.651</u>	<u>106.857</u>
I alt	<u>102.651</u>	<u>106.857</u>
Til sikkerhed for 3-årigt lån samt clearing mv. har sparekassen overfor Danmarks Nationalbank deponeret obligationer med en samlet kursværdi på	<u>896.206</u>	<u>541.076</u>

Sparekassen overtog ved køb af domicilejendommen i Fjerritslev prioritetsgæld på 8,9 mio. kr. Den regnskabsmæssige værdi af den pantsatte ejendom udgør 17,9 mio. kr.

I lighed med de øvrige danske pengeinstitutter deltager Sparekassen Himmerland i Indskydergarantifonden, hvilket indebærer, at pengeinstitutterne hæfter for eventuelle tab, som Indskydergarantifonden måtte dække ved konkurs eller afvikling af pengeinstitutter. I henhold til den seneste opgørelse udgør Sparekassen Himmerlands andel af sektorens indeståelse over for Indskydergarantifonden ca. 0,8%.

Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S (SDC) som datacentral. Såfremt sparekassen på et tidspunkt vælger at udtræde af datacentralen, vil sparekassen skulle betale ca. 100 mio. kr. i udtrædelsesgodtgørelse.

I 2012 er Sparekassen Himmerland A/S, forhenværende sparekassedirektør Svend Jørgensen samt to tidligere medarbejdere blevet tiltalt for kursmanipulation i forbindelse med den tidligere EBH Banks køb af aktier i Sparekassen Himmerland A/S. Sagen behandles ved Retten i Hjørring, og dommen afsiges den 8. marts 2013. Anklagemyndigheden har rejst krav mod sparekassen om en bøde i niveauet 5-10 mio. kr. Sparekassen har nedlagt påstand om frifindelse. I tilfælde af en negativ dom har forsvarerne indikeret et bødeniveau på 50-500 t. kr. Sparekassen har på baggrund af en indhentet juridisk vurdering af sagen ikke afsat en eventuel bøde i årsrapporten for 2012. Såfremt sparekassen mod forventning dømmes i overensstemmelse med anklagemyndighedens krav, vil det dog ikke få væsentlige økonomiske konsekvenser for sparekassen.

Noter

28. Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter bruges af såvel kunder som sparekassen til afdækning og styring af markedsrisici. Markedsrisici på afledte finansielle instrumenter indgår i sparekassens markedsrisikopgørelser. Kreditrisikoen på afledte finansielle instrumenter opgøres pr. modpart og indgår i kreditstyringen. Afdækningerne kan ikke matches 100%, hvorfor sparekassen har en egenrisiko, der dog er særdeles beskedent.

	Til og med 3 måneder		Over 3 måneder til og med 1 år	
	Nominal værdi t. kr.	Netto markeds- værdi t. kr.	Nominal værdi t. kr.	Netto markeds- værdi t. kr.
Valutakontrakter				
Terminer/futures, køb	42.631	-16	16.089	-843
Terminer/futures, salg	85	0	16.089	843
Optioner, udstedte	261.114	-9	0	0
Rentekontrakter				
Swaps	10.000	-108	39.515	-1.211
	Over 1 år til og med 5 år		Over 5 år	
	Nominal værdi t. kr.	Netto markeds- værdi t. kr.	Nominal værdi t. kr.	Netto markeds- værdi t. kr.
Rentekontrakter				
Swaps	271.957	-33.537	319.474	-60.969
	I alt nominal værdi		I alt nettomarkedsværdi	
	2012 t. kr.	2011 t. kr.	2012 t. kr.	2011 t. kr.
Valutakontrakter				
Terminer/futures, køb	58.720	543.182	-859	-2.914
Terminer/futures, salg	16.174	133.801	843	2.147
Swaps	0	7.500	0	-4.142
Optioner, udstedte	261.114	260.197	-9	-1.772
Rentekontrakter				
Swaps	640.946	631.258	-95.825	-79.518
Nettomarkedsværdi i alt			-95.850	-86.199

Noter

28. Afledte finansielle instrumenter (fortsat)

	Markedsværdi			
	Positiv		Negativ	
	2012 t. kr.	2011 t. kr.	2012 t. kr.	2011 t. kr.
Valutakontrakter				
Terminer/futures, køb	13	18	872	2.932
Terminer/futures, salg	843	12.576	0	10.429
Swaps	0	0	0	4.142
Optioner, udstedte	0	0	9	1.772
Rentekontrakter				
Swaps	0	0	95.825	79.518
Nettomarkedsværdi i alt	856	12.594	96.706	98.793

	Gennemsnitlig markedsværdi			
	Positiv		Negativ	
	2012 t. kr.	2011 t. kr.	2012 t. kr.	2011 t. kr.
Valutakontrakter				
Terminer/futures, køb	15	8.514	1.902	22.670
Terminer/futures, salg	6.709	26.116	5.214	13.702
Swaps	0	1.671	2.071	19.753
Optioner, udstedte	0	0	891	886
Rentekontrakter				
Swaps	0	1.180	87.671	67.964
Nettomarkedsværdi i alt	6.724	37.481	97.749	124.975

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. De primære risici er kreditrisici på sparekassens udlån samt markedsrisici omfattende renterisiko, valutarisiko, aktierisiko, likviditetsrisiko og ejendomsrisiko.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at kundernes betalingsforpligtelser overfor sparekassen ikke skønnes at kunne inddrives på grund af debtors manglende evne eller vilje til at betale til den aftalte tid.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af sparekassens aktiver og forpligtelser ændrer sig som følge af ændringer i markedsforholdene.

Udover ovennævnte risici har sparekassen endvidere operationelle risici, der dækker over de ikke-finansielle risici, som kan opstå fra sparekassens aktiviteter, herunder menneskelige og corporate governance fejl.

Sparekassens overordnede risikopolitik er, at sparekassen kun påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som sparekassen drives efter, og som sparekassen har de kompetencemæssige ressourcer til styringen af.

Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som påvirker sparekassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring, og bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer.

I henhold til de danske kapitaldækningsregler skal de danske pengeinstitutter offentliggøre visse risikoplysninger – også benævnt Søjle III-oplysninger. Visse af de krævede risikoplysninger fremgår af nærværende årsrapport, men for en samlet oversigt over sparekassens oplysningsforpligtelser henvises til sparekassens hjemmeside <https://www.himmerland.dk/aktionaer/aktionaerinfo/oplysningsforpligtelser/>.

Efterfølgende beskrives nærmere om sparekassens kreditrisici, de forskellige markedsrisici samt operationelle risici.

Kreditrisici udlån

De væsentligste risici i sparekassen vedrører kreditrisici på sparekassens udlån. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed.

Sparekassens kreditrisici styres med udgangspunkt i sparekassens kreditpolitik, der skal sikre, at der sker en afbalancering mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Sparekassens primære virkeområde er de kommuner, hvor sparekassen har fysiske afdelinger. Afdelingerne har dog også mulighed for at etablere privatkundeforhold i tilstødende kommuner eller via sparekassens fjernkundeforhold.

Sparekassens primære kundegrupper er privatkunder samt små og mellemstore erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker at betjene alle kundegrupper, der efter afvejning af risiko ønskes bredt sammensat med hensyn til indkomstgrupper for privatkunder samt brancher og virksomhedsstørrelse for så vidt angår erhvervs-kunder.

På udlånssiden ønsker sparekassen helkundeforhold og kun undtagelsesvist delkundeforhold. Ved delkundeforhold lægges der særlig vægt på gode indtjenings- og kapitalforhold samt øgede krav til sikkerhedsstillelse.

Der foretages en individuel kreditvurdering af den enkelte kunde med udgangspunkt i økonomiske oplysninger og sikkerheder, og hvor evnen og viljen til overholdelse af indgåede forpligtelser skal dokumenteres.

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Et kundeengagement kan kun i særlige tilfælde overstige 10% af sparekassens basiskapital, og der er endvidere fastsat individuelle grænser for eksponeringer på brancheniveau.

Sparekassens udlån i forhold til egenkapital (gearing) ligger forsigtigt på 4,2.

Der tilstræbes en fornuftig balance mellem kreditgivning til privatkunder og til erhvervs kunder, jf. nedenstående specifikation.

Udlån og garantier fordelt på sektorer og brancher	2012	2011
	<u>%</u>	<u>%</u>
Offentlige myndigheder	0,5	1,3
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	15,0	13,0
Industri og råstofudvinding	2,2	1,8
Energiforsyning	0,3	0,5
Bygge- og anlæg *)	5,1	7,9
Handel	3,0	3,5
Transport, hoteller og restauranter	1,3	1,3
Information og kommunikation	1,0	0,9
Finansiering og forsikring	5,6	6,4
Fast ejendom **)	14,7	11,5
Øvrige erhverv	6,6	7,5
Erhverv i alt	54,8	54,3
Private	<u>44,7</u>	<u>44,4</u>
	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

*) Heraf udgør udlån og garantier til "Byggeprojekter under opførelse" de 1,1% (3,6% i 2011), der sammen med udlån og garantier til "Fast ejendom" indgår i Tilsynsdiamantens definition af "Ejendomseksponering".

**) Heraf udgør udlån og garantier til almennyttige boligforeninger de 2,1% (1,5% i 2011).

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Standardvilkår

Erhvervskunder: Der er generelt intet opsigelsesvarsel hverken fra kundens eller sparekassens side. Der stilles krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til sparekassen.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra sparekassens side på 3 måneder. Ved misligholdelse er det dog muligt for sparekassen at opsige engagementet uden varsel. Der stilles krav om økonomiske oplysninger ved nyudlån samt ændringer til eksisterende udlån.

Risikoklasser

Sparekassen har de seneste år sat fokus på udvikling af IT-værktøjer til styring og overvågning af kreditrisikoen. Overvågningen foregår bl.a. via sparekassens kreditanalyzesystem, hvori de væsentligste data omkring kreditengagementer og kundernes økonomi er registreret. Målet hermed er bl.a. at afdække faresignaler i engagementer på et tidligt tidspunkt og samtidig overvåge porteføljer og organisatoriske enheder. En central funktion overvåger udviklingen i alle engagementers kreditbonitet. Denne funktion gennemfører en løbende og systematisk bonitetskontrol af hele sparekassens engagementsportefølje. Hvert kvartal gøres kreditboniteten op på individuelt plan for alle væsentlige kunder for at vurdere sparekassens kreditrisici. Sparekassen har indført rating- og segmenteringssystemer. I forlængelse af ratingsystemet vurderes alle væsentlige kunder i sparekassen individuelt, hvor der tages hensyn til kundernes særlige situation.

Individuelle nedskrivninger foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke vil være i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter. Gruppevis nedskrivninger af porteføljer foretages, når objektive indikationer viser værdiforringelse af udlånsporteføljerne.

Engagementer, hvorpå sparekassen har nulstillet renten, vurderes særligt nøje, og hvis tab vurderes uundgåeligt, afskrives engagementet helt eller delvist.

Sparekassen har stor fokus på gennem den centrale kreditafdeling at sikre en effektiv styring af sparekassens udlånsportefølje.

Kreditrisici mod finansielle modparter

I forbindelse med sparekassens handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter, sparekassens placering af likviditet hos andre pengeinstitutter, sparekassens besiddelse af obligationer samt betalingsformidling opstår der eksponeringer mod finansielle modparter og dermed en kreditrisiko, herunder også en afviklingsrisiko. Afviklingsrisikoen er risikoen for, at sparekassen ikke modtager betaling eller værdipapirer i forbindelse med afvikling af værdipapir- og/eller valutahandler, som modsvarer de værdipapirer og/eller betalinger, som sparekassen har afviklet og afleveret.

Sparekassens bestyrelse fastsætter rammer for kreditrisiko mod finansielle modparter og afviklingsrisiko. Ved fastsættelse af rammerne tages der hensyn til de enkelte modparterers risikoprofil, rating, størrelse og økonomiske forhold. Bestyrelsen modtager månedsvis rapportering om udnyttelse af rammerne.

Det er sparekassens politik vedrørende kreditrisikoen mod finansielle modparter at holde denne på et afbalanceret niveau i forhold til sparekassens størrelse og mod kreditinstitutter af god kreditbonitet.

Ultimo 2012 udgør sparekassens tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker 915 mio. kr. Heraf udgør tilgodehavender på anfordring 819 mio. kr.

Af sparekassens beholdning af obligationer på 1.871 mio. kr. er 95% placeret i danske stats- og realkreditobligationer.

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Markedsrisici

Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen ikke vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed mv.

Sparekassen Himmerland A/S har for hver risikotype indenfor markedsrisikoen fastsat konkrete rammer, og det indgår således ved risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Sparekassen anvender afledte finansielle instrumenter til afdækning og styring af markedsrisikoen, såfremt sparekassen ønsker at minimere eller reducere omfanget af de markedsrisici, som sparekassen udsættes for.

Direktionen foretager løbende overvågning af sparekassens markedsrisici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i de væsentligste markedsrisici på månedsbasis.

Renterisiko

Renterisikoen er næsten udelukkende i rentebærende fordringer (primært obligationer) og stort set ikke i afledte finansielle instrumenter. Sparekassens udlåns- og indlånsforretninger samt mellemværender med kreditinstitutter er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel basis.

Sparekassen har igennem en lang periode haft en forholdsvis stabil renterisiko. Sparekassens obligationsbeholdning består primært af danske obligationer.

Sparekassen funder sig ud over ved indlån og egenkapital i vid udstrækning ved likviditet fra kapitalmarkedet. Denne ekstra likviditet optages for langt hovedpartens vedkommende som variabelt forrentede lån, således at renterisikoen går op med de variabelt forrentede udlån.

Sparekassen renterisiko ultimo 2012 er opgjort til 9,0 mio. kr., der målt i forhold til kernekapitalen udgør 0,6%.

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Renterisiko på gældsinstrumenter mv. i alt	9.040	8.694
Renterisiko opdelt på sparekassens valutaer med størst renterisiko		
Valuta:		
DKK	9.447	9.040
EUR	-393	-2.669
CHF	-10	0
NOK	0	1.865
SEK	0	451
Øvrige	-4	7

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Valutarisiko

Sparekassen har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have en eksponering i. Sparekassen har, bortset fra åbne positioner i EUR, NOK, SEK og GBP ikke væsentlige valutapositioner. Sparekassens valutarisiko kan således primært henføres til disse valutaer.

	2012	2011
	t. kr.	t. kr.
Lang åben nettoposition	8.783	19.206
Kort åben nettoposition	23.441	3.662
Valutakursindikator 1	23.441	19.206
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	1,6	1,3

Aktierisiko

Sparekassen investerer en del af sine aktiver i aktier, som generelt er udsat for større risici og volatilitet end obligationer. Sparekassens aktiebeholdning omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeninger samt kapitalandele i unoterede selskaber, herunder såkaldte sektorselskaber. (strategiske samarbejdspartnere i pengeinstitutsektoren).

Specifikation af sparekassens aktiebeholdning fremgår af note 13.

Sparekassens aktiestrategi for børsnoterede aktier er begrænset til køb af enkeltaktier i Danmark, Skandinavien og Tyskland samt i investeringsforeninger, hvormed der sikres en passende spredning af handelsbeholdningen.

Likviditetsrisiko

Sparekassens funding sker, ud over gennem egenkapitalfinansiering og indlån fra kunder, via optagne ansvarlige lån, udstedte obligationer samt kreditter, lån og lines på pengemarkedet.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab. Det er sparekassens politik at have en likviditetsoverdækning på mindst 75% i forhold til kravet i § 152 stk. 1, nr. 2 i lov om finansiel virksomhed.

Det er endvidere sparekassens mål, at kundernes indlån i væsentligt omfang skal finansiere kundeudlånene. Ultimo 2012 udgør sparekassens udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån 86,5%, dvs. at kundernes indlån fuldt ud kan finansiere kundeudlånene, og sparekassen er derfor mindre afhængig af ekstern funding

Risici på ejendomsporteføljen

Sparekassens ejendomsportefølge af domicilejendomme og investeringsejendomme udgør 150 mio. kr. I forhold til sparekassens balance udgør ejendommene 1,4% og i forhold til egenkapitalen 10,6%. Ejendomsporteføljen er således af beskeden størrelse, og sparekassen ønsker ikke at påtage sig væsentlige ejendomsrisici.

Noter

29. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici (fortsat)

Operationelle risici

Sparekassen ønsker at begrænse de operationelle risici under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

De interne procedurer er baseret på skriftlige forretningsgange og beskrivelser af processer. Der arbejdes løbende på at optimere processerne, ligesom der foretages kontroller på tværs i organisationen.

For at imødegå den operationelle risiko vurderes de interne procedurer løbende af sparekassens ledelse, herunder vurderes om der er andre risici, bl.a. i relation til IT-systemet, som kan få negative konsekvenser for sparekassen. Skandinavisk Data Center A/S (SDC) er sparekassens primære IT-leverandør. Sparekassens beredskabsplan vurderes som minimum en gang årligt af bestyrelsen.

Sparekassen er qua sin størrelse afhængig af visse nøglemedarbejdere. For at mindske afhængigheden, er der udarbejdet skriftlige arbejdsgange. Herudover søger sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at sparekassen har den største afhængighed.

Sparekassen har en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at sparekassen til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

30. Nærtstående parter

Alle transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår.

Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret

Sparekassen Himmerland A/S ejer 100% dattervirksomhederne Ejendomsselskabet Himmerland A/S og Midtjylland Erhverv II ApS. Sparekassen har stillet driftskreditter til rådighed for dattervirksomhederne på i alt 9,6 mio. kr., hvoraf der pr. 31. december 2012 i alt var trukket 4,3 mio. kr.

Sparekassen Himmerland A/S har løbende transaktioner og mellemværender med Fonden for Sparekassen Himmerland og fondens datterselskaber. De transaktioner eller mellemværender, der antages at have betydning ved vurdering af sparekassens resultat eller finansielle stilling, oplyses i ledelsesberetningen.

Sparekassen har ydet lån og kreditter til direktionen og bestyrelsen. Aftalerne er indgået på markedsbaserede vilkår, hvor rentesatserne ligger i intervallet 5,45%-9,2% afhængig af sikkerhedsstillelser mv. Lån og sikkerhedsstillelser kan specificeres således:

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Lån til ledelsen		
Direktion	200	450
Bestyrelse	<u>7.246</u>	<u>7.695</u>
	<u>7.446</u>	<u>8.145</u>
Sikkerhedsstillelser		
Bestyrelse	<u>2.399</u>	<u>2.261</u>
	<u>2.399</u>	<u>2.261</u>

Noter

31. Koncernforhold

Sparekassen Himmerland A/S ejer pr. 31. december 2012 dattervirksomhederne Ejendomsselskabet Himmerland A/S og Midtfjord Erhverv II ApS.

Der er ikke udarbejdet koncernregnskab for 2012 som følge af væsentlighedsprincippet. Dattervirksomhedernes samlede balancesummer andrager 30,5 mio. kr. pr. 31. december 2012 svarende til under 0,3% af balancesummen for Sparekassen Himmerland A/S.

32. Følsomhed over for markedsrisici

Metoder, herunder mål og politikker for markedsrisici, fremgår af note 29, hvortil der henvises. Sparekassen er påvirket af flere typer af markedsrisici. For at illustrere indvirkningen eller følsomheden i forhold til risikotyperne er der nedenfor angivet de beløb, som sparekassens resultat og egenkapital forventes at ændres med ved forskellige rimeligt sandsynlige scenarier:

	Ændring af resultat 2012 t. kr.	Ændring af egenkapital 2012 t. kr.	Ændring af resultat 2011 t. kr.	Ændring af egenkapital 2011 t. kr.
Renterisiko				
En stigning i renten på 1 procent point	-9.040	-6.780	-8.694	-6.521
Et fald i renten på 1 procent point	9.040	6.780	8.694	6.521
Aktierisiko				
En stigning i værdien af aktierne på 10 procent point	57.584	43.188	54.982	41.236
Et fald i værdien af aktierne på 10 procent point	-57.584	-43.188	-54.982	-41.236
Valutarisiko				
En stigning i værdien af valuta på 10 procent point	-1.466	-1.099	1.554	1.166
Et fald i værdien af valuta på 10 procent point	1.466	1.099	-1.554	-1.166

33. Dagsværdi af finansielle instrumenter

Finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i balancen til enten dagsværdi eller amortiseret kostpris jf. anvendt regnskabspraksis.

Dagsværdi er det beløb, som et finansielt aktiv kan handles til, eller det beløb en finansiell forpligtelse kan indfries til mellem villige uafhængige parter. For finansielle aktiver og forpligtelser, der prissættes på aktive markeder, opgøres dagsværdien på baggrund af observerede markedspriser på balancedagen. For finansielle aktiver og forpligtelser, der ikke prissættes på aktive markeder, opgøres dagsværdien på baggrund af almindeligt anerkendte prisfastsættelsesmetoder.

Aktier mv., aktiver tilknyttet puljeordninger og afledte finansielle instrumenter er i regnskabet i videst muligt omfang målt til dagsværdi således, at indregnede værdier i det væsentligste svarer til dagsværdier.

For udlån vurderes nedskrivningerne at svare til ændringer i kreditkvaliteten. Forskellen til dagsværdier vurderes at være modtagne gebyrer og provisioner samt for fastforrentede udlån den renteniveuafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde den aktuelle markedsrente med udlånenes pålydende rente.

Dagsværdien for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fastlægges efter samme metode som for udlån, idet sparekassen dog ikke har foretaget nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.

Noter

33. Dagsværdi af finansielle instrumenter (fortsat)

Udstedte obligationer og efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris. Forskellen til dagsværdier vurderes at være betalte gebyrer og provisioner samt for fastforrentede lån den renteniveaafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde den aktuelle markedsrente med lånenes pålydende rente.

For variabelt forrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris skønnes det, at den regnskabsmæssige værdi svarer til dagsværdien.

For fastforrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris vurderes forskellen til dagsværdier at være den renteniveaafhængige kursregulering.

Nedenfor er vist de opgjorte dagsværdier for finansielle instrumenter ultimo 2012.

	<u>Bogført værdi t. kr.</u>	<u>Dagsværdi t. kr.</u>
Finansielle aktiver		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	312.526	312.526
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	915.476	915.476
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	46.922	46.922
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	5.876.258	5.889.130
Obligationer	1.871.354	1.871.354
Aktier mv.	575.836	575.836
Aktiver tilknyttet puljeordninger	481.928	481.928
Afledte finansielle instrumenter	<u>96.767</u>	<u>96.767</u>
	<u>10.177.067</u>	<u>10.189.939</u>
Finansielle forpligtelser		
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	327.178	327.178
Indlån og anden gæld	6.955.001	6.955.001
Indlån i puljeordninger	481.928	481.928
Udstedte obligationer	722.703	723.020
Afledte finansielle instrumenter	96.814	96.814
Efterstillede kapitalindskud	<u>295.190</u>	<u>303.381</u>
	<u>8.878.814</u>	<u>8.887.322</u>

Noter

34. Kreditrisiko

Samlet krediteksponering fordelt på balanceposter og ikke balanceførte poster

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Balanceførte poster		
Kassebeholdninger og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	312.526	47.352
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	915.476	549.385
Udlån og tilgodehavender til dagsværdi	46.922	41.960
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	5.876.258	6.504.063
Obligationer til dagsværdi	1.871.354	1.632.619
Aktier mv.	575.836	549.815
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	19.024	17.958
Andre aktiver, herunder afledte finansielle instrumenter	<u>140.374</u>	<u>132.877</u>
	9.757.770	9.476.029
Ikke balanceførte poster		
Garantier	1.476.911	1.522.490
Uudnyttede kreditter	<u>2.152.847</u>	<u>2.276.506</u>
	<u>13.387.528</u>	<u>13.275.025</u>

Kreditpolitik

Der henvises til redegørelsen i note 29.

Sikkerhedsstillelser

Sparekassen søger i videst muligt omfang at afdække sine udlån med sikkerheder. Vedrørende udlån til privatkunder er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer og biler. Vedrørende udlån til erhvervs-kunder er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer, driftsmateriel, kautioner, virksomhedspant og fordringspant.

Sikkerhedsstillelserne kan i hovedposter specificeres således:

	<u>2012</u> t. kr.	<u>2011</u> t. kr.
Ejendomme	3.283.981	3.541.749
Kontantindeståender	113.049	110.649
Løsøre	226.811	251.400
Virksomheds- og fordringspant	224.923	202.361
Værdipapirer	420.683	417.767
Tabskautitioner fra Vækstfonden	<u>26.793</u>	<u>18.696</u>
	<u>4.296.240</u>	<u>4.542.622</u>

De typiske belåningsværdier er:

Erhvervs-ejendomme: Værdien fastsættes på grundlag af en afkastbaseret model.

Landbrugsejendomme: Værdien fastsættes i henhold til Finanstilsynets vejledning.

Private ejendomme: Op til 80% af den offentlige vurdering eller Totalkredit-vurdering.

Løsøre: Op til 90% af købesum med fradrag af 30% saldoafskrivning p.a.

Børsnoterede værdipapirer: 80% af officiel kursværdi.

Unoterede aktier: op til 80% af indre værdi i henhold til seneste årsrapport.

Kautitioner og garantier: Tillægges ikke belåningsværdi, bortset fra tabskautitioner fra Vækstfonden.

Noter

34. Kreditrisiko (fortsat)

Restancer mv.

Overtræk og restancer på udlån, hvor der ikke er foretaget nedskrivninger på, udgør 51 mio. kr. ultimo 2012 mod 41 mio. kr. ultimo 2011.

Nedskrivninger

Se note 11 for fordeling af individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Årsager til individuelle nedskrivninger

	Eksponering før nedskrivning 2012 t. kr.	Ned- skrivning 2012 t. kr.	Eksponering før nedskrivning 2011 t. kr.	Ned- skrivning 2011 t. kr.
Konkurs	117.190	51.756	173.803	98.256
Rekonstruktion	65.411	42.060	5.025	1.019
Akkordforhandling indledt/bevilget	267.207	140.355	263.999	120.754
Andre økonomiske vanskeligheder	456.973	260.011	366.802	195.068
	<u>906.781</u>	<u>494.182</u>	<u>809.629</u>	<u>415.097</u>

Oplysninger om bestyrelsen

Finn H. Mathiassen	Kaj Kragelund
Formand for bestyrelsen	Næstformand for bestyrelsen
Født 1952. Medlem af bestyrelsen siden 2004, formand siden 2010. Medlem af revisionsudvalget og formand for aflønningsudvalget. Modtaget honorar i 2012 i alt 484.500 kr. Opfylder Komitéen for God Selskabsledelses definition af uafhængighed.	Født 1950. Medlem af bestyrelsen siden 1992, næstformand siden 2010. Medlem af revisionsudvalget og aflønningsudvalget. Modtaget honorar i 2012 i alt 199.500 kr. Opfylder ikke Komitéen for God Selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Kaj Kragelund har været medlem af bestyrelsen i mere end 12 år.
Medejer af og administrerende direktør for Lyngsoe Systems A/S og Lyngsoe Systems Holding A/S.	Medejer af og administrerende direktør for Kaj Kragelund, Sørup A/S.
Ledelsehverv Aars Erhvervscenter A/S Ejendomsselskabet Himmerland A/S Lyngsoe Library Systems A/S Lyngsoe Systems A/S Lyngsoe Systems Ltd. (Canada) Lyngsoe Systems Inc. (USA) Lyngsoe Systems Development SRL (Rumænien) Lyngsoe Systems AG (Tyskland) Lyngsoe Systems India Pvt. Ltd. (Indien) Lyngsoe Systems South Afrika (Pty.) Ltd. (Sydafrika) Lyngsoe Systems Holding A/S Masaryk SRL (Rumænien) Midtfjord Erhverv II ApS Oasen ApS Oasen Byg ApS SureWX A/S Øgaard EI A/S	Ledelsehverv Anka Invest ApS Ejendomsselskabet Himmerland A/S Ejendomsselskabet Markedsvej 5-7, Aars A/S Finansieringsselskabet Himmerland A/S Fonden for Sparekassen Himmerland Himmerlands Erhvervsjendomme A/S Kaj Kragelund, Sørup A/S Kaj Kragelund Holding ApS KK Invest Støvring ApS KK Støvring A/S Midtfjord Erhverv II ApS Nørhave Invest I/S
Særlige kompetencer Ledelse, IT-udvikling, strategisk udvikling.	Særlige kompetencer Ledelse, byggebranchen, salg.
Aktiebeholdning 1.339 stk.	Aktiebeholdning 470 stk.

Oplysninger om bestyrelsen (fortsat)

Jesper Bo Thorup Nielsen	Helle Aagaard Simonsen
Født 1961. Medlem af bestyrelsen siden 2006.	Født 1967. Medlem af bestyrelsen siden 2010.
Modtaget honorar i 2012 i alt 138.000 kr.	Modtaget honorar i 2012 i alt 138.000 kr.
Opfylder Komitéen for God Selskabsledelses definition af uafhængighed.	Opfylder Komitéen for God Selskabsledelses definition af uafhængighed.
Indehaver af Expert, Arnes Foto & TV, Aars.	Statsautoriseret ejendomsmægler og indehaver af Skørping Mægleren.
Ledelsehverv Aars Golfbane A/S Ejendomsselskabet Himmerland A/S Ejendomsselskabet Markedsvej 5-7, Aars A/S Erhvervsskolerne i Aars Finansieringsselskabet Himmerland A/S Fonden for Sparekassen Himmerland Himmerlands Erhvervsejendomme A/S Himmerlandsgade 65, Aars ApS JN Aars Holding ApS Midtfjord Erhverv II ApS	Ledelsehverv Ejendomsselskabet Himmerland A/S Forsikringselskabet Himmerland G/S Midtfjord Erhverv II ApS
Særlige kompetencer Ledelse, detailhandel og markedsføring.	Særlige kompetencer Ejendomme, salg.
Aktiebeholdning 149 stk.	Aktiebeholdning 362 stk.

Poul Østergaard Mortensen	Vagn Bach
Født 1945. Medlem af bestyrelsen siden 2009, formand for revisionsudvalget og medlem af aflønningsudvalget.	Født 1954. Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen siden 2000.
Modtaget honorar i 2012 i alt 207.000 kr.	Modtaget honorar i 2012 i alt 138.000 kr.
Opfylder Komitéen for God Selskabsledelses definition af uafhængighed.	
Statsautoriseret revisor.	Afdelingschef.
Ledelsehverv Ejendomsselskabet Himmerland A/S Frejlev Cementstøberi A/S Midtfjord Erhverv II ApS Rossini Invest ApS	Ledelsehverv Ejendomsselskabet Himmerland A/S Ejendomsselskabet Markedsvej 5-7, Aars A/S Finansieringsselskabet Himmerland A/S Fonden for Sparekassen Himmerland Himmerlands Erhvervsejendomme A/S Midtfjord Erhverv II ApS
Særlige kompetencer Regnskab, revision og risikostyring.	Særlige kompetencer Rådgivning af erhvervskunder og ledelse.
Aktiebeholdning 1.000 stk.	Aktiebeholdning 1.329 stk.

Oplysninger om bestyrelsen (fortsat)

Henrik Sørensen	Jacob Engelsted Christensen
Født 1974. Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen siden 2010.	Født 1971. Medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen siden 2010.
Modtaget honorar i 2012 i alt 138.000 kr.	Modtaget honorar i 2012 i alt 138.000 kr.
Kontorchef.	Pensions- og formuerådgiver.
Ledelseshverv Ejendomsselskabet Himmerland A/S Midtfjord Erhverv II ApS	Ledelseshverv Ejendomsselskabet Himmerland A/S K/S Vestergårdsvej Komplementarselskabet Vestergårdsvej 2005 ApS Midtfjord Erhverv II ApS
Særlige kompetencer Ejendomshandel og boligfinansiering.	Særlige kompetencer Pension og formue samt skatteforhold. Ansat som ekstern lektor på Aalborg Universitet og underviser i skatteret.
Aktiebeholdning 526 stk.	Aktiebeholdning 450 stk.

Oplysninger om direktionen

Poul Damgaard
Født 1948.
Ansæt i 1993 og administrerende direktør siden 2011.
Uddannelse Finansuddannelse, merkonom i finansiering og ejendomshandel.
Øvrige ledelseshverv Hirlap Finans ApS HN Invest Tyskland I A/S Midtfjord Erhverv II ApS
Aktiebeholdning 1.345 stk.

Repræsentantskab

Repræsentantskabet i Sparekassen Himmerland A/S består af følgende medlemmer:

Vesthimmerland-kredsen

Gårdejer Jens Bigum, Aars
Pedel Erik Bisgaard, Blære
Overlærer Kersti Rold Christensen, Overlade
Salgschef Preben Christensen, Ranum
Gårdejer Kristian Haldrup, Overlade
Salgskonsulent Benny Hansen, Løgstør
Handelschef Thorkild Neesgaard Hansen, Aars
Gårdejer Bent Jensen, Aars
Tømrermester Hans Jørgen Kastberg, Aars
Gårdejer Ulrik Krogsgaard, Vindblæs
Adm. direktør Bo Lybæk, Aabenraa
Direktør Finn H. Mathiassen, Aars
Børnehaveleder Bodil Bjerre Mikkelsen, Aars
Politibetjent Hans Jørgen Nielsen, Aalestrup
Lærer Jan Dyregaard Nielsen, Aars
Radio- og TV-forhandler Jesper Bo T. Nielsen, Aars
Tandlæge Jette Nykjær, Aars
Vognmand Egon Rokkedahl, Aalestrup
El-installatør Marius Stubberup, Aars
Tandlæge Jette Søndergaard, Aars
Gartner Jørgen Sørensen, Aars
Pedel Per Aagaard, Aalestrup

Rebild-kredsen

Lærer Majbritt Bendixen, Støvring
Slagtermester Jens Carlsen, Støvring
Landpolitiassistent Karl Johan K. Clemmensen,
Skørping
Direktør Jørgen N. Jacobsen, Støvring
Pedel Gert Jensen, Suldrup
Radioforhandler Niels Jørgen Jørgensen, Støvring
Direktør Kaj Kragelund, Støvring
Gårdejer Søren Ole Kvist, Støvring
El-installatør Jens Nielsen, Haverslev
Vognmand Poul Eli Nymann, Skørping
Statsaut. ejendomsmægler Helle Aagaard Simonsen,
Skørping
Direktør Kurt Flemming Sørensen, Støvring
El-installatør Leif Aamann, Suldrup

Mariagerfjord-kredsen

El-installatør Sven Sand Andersen, Als
Mejeriejer Leif L. Christensen, Vebbestrup
Minkfarmer Ole A. Jensen, Ø. Hurup
Murermester Hans Justesen, Arden
Revisor Poul Lundsgaard, Als
Fhv. folketingsmedlem Arne Toft, Arden

Aalborg-kredsen

Ingeniør Jerry Andersen, Aalborg
Taxavognmand Fritz Bøgelund Bang, Nibe
Taxavognmand Lars Vindum Jensen, Aalborg
Murermester Peter Nielsen, Nibe
Landmand Jens Chr. Poulsen, Aars
Gårdejer Henning A. Thorn, Gistrup

Aarhus-kredsen

Servicechef Kim H. Petersen, Aarhus
Læge Sune Straszek, Aarhus

Jammerbugt-kredsen

Entreprenør Jeppe Kjeldsen, Fjerritslev
Gårdejer Otto Kjær Larsen, Fjerritslev